ni, ko Maksis udēja?

PAR PASAULES SMAGĀ TARA GODU

ds brīnumbokseris, pie tam zaudējis gam, un beidzot Billijs Kons — pirms m gadiem pasaules meistars pussmagā pēc diviem zaudējumiem pret Džo inš ilgāku laiku klusēja, bet tagad no- pieteikt savu come back. Šis lokanais nu īrs, kas sver tikai nedaudz vairāk kg, pēdējā laikā guvis divas, gan sa- enozīmīgas uzvaras, bet tomēr ir un iens no nopietnākajiem meistara titula tiem. „Taču ne Dempseja, ne Tenne- linga vai Luisa viņu vidū nav," teicis nu „boksa ears" Mike Jakobs.

ajiem četriem vēl varētu pieskaitīt paš- pussmagā svara meistaru angļi Millsu, vidū tad nu jāielaužas ten Hofam, lai mago ceļu uz troni. Par pēdējā iegū- ārtību pašreiz gan vēl nav īstas skaid- o neviens noteikti nezina, vai Džo Luisa tsēsies, vai turēs savu solījumu, ka Volkotu bijusi pēdējā.

eiropietim nopietni jārēķinās ne vien ūtējiem pretiniekiem, bet arī ar sve- Amerikas apstākļiem, ar turienes vei- skajām kombinācijām un knifiem, kas zemē vairāk nekā citur viss cieši sais- boksu. Bet no otras puses — taisni ka Luisa klusēšanas un jaunu asiņu išanas dēļ, amerikāņu boksa veikali pēc atdzīvošanās, Eiropas „cerība" var kas to atdzīvina.

sešu nedēļu treniņa, ko ten Hofs jau uzsācis, viņš cerot būt savā labā- rmā, lai apņēmīgi sāktu cīnīties par ērķi. Vai Heins ten Hofs būs tas, va tautieša Maksa Šmelinga pēdās atkaros Eiropai meistaru meistara n sapelnīs sev dolaru kaudzi, vai pie- vilšanos kā daudzi citi pirms viņa? To ādīs nākotne.

—abo—

---

etu Ziemeļbavārijas meistarsacīkstēs tē tanc slēpojumā 109 dalībnieku konku- ieguva mūsu izlases slēpotājs Reinis laiku 1:25,27 st. Uzvarēja viens no meistartitula favorītiem šajā distancē s.

ijas latviešu 1948. g. trīs labākos tus līdz 15. febr. aptaujā pie interesen- portistiem izraudzīs Anglijas latviešu pārvalde.

genas YMCAs ilggadīgais priekšsēdis cens pārcēlies jaunā darbā uz Brēmeni, s valde pārkonstruējusies šādā sastā- iekšsēdis V. Skulte, priekšs. biedrs R. s, sekretārs Z. Kaktiņš, locekļi A. oms, V. Kāde, A. Ūdris, J. Kļaviņš, pa un A. Peters.

rienējot „kapitālistisko" sporta dzīvi lovakijā, neder vairs arī sporta bied- osaukumi, tādēļ par Sokol Bubenec un Praha VII „pārkristītas" arī vecās, ām bagātās Sporta un Slavia.

ules rekordists ātrslidošanā 500 un 1500 ss Engnestangens tikai nesen atbrīvots rba nometnes, kurā viņš bija ievietots darbību ar vāciešiem kara laikā.

ĻOTĀJI UZ TĀLĀM ZEMĒM!

ās dzimtenes" pazīšana un tās iedzīvo- alodas prašana ir pirmais pamats sek- zemē, uz kurieni domājam izceļot.

nolūkam piedāvājam šādus izdevumus:

I. SVEŠZEMJU KARTES:

	DM
amerika, ASV un Kanāda, 3 kar- kopā apm.	10,–
idamerika, ziemeļaustrumi: Brazi- , Gvajana; ziemeļrietumi: Panama, umbija, Venecuēla, Ekvadora, Pe- Bolivija, Rietumbrazilija; dienvidi: gentīna, Paragvaja, Urugvaja, Čīle, unszeme, Falklandu salas — kopā artes ā	5,50
ālija	1,20
2 kartes ā	2,–
a, 6 kartes ā	4,–
s auto kartes, 4 gab. ā	3,–

I. ZEMJU ĢEOGRAFISKIE APRAKSTI:

cena vēl nav zināma	
da, cena vēl nav zināma	
bija, Venecuēla, Trinidade	2,15
lija	3,–
ītīna	2,55
	3,–
amerika	1,50
eichnera Kanāda	1,50
eichnera Austrālija	
ša. Zviedrija, cena vēl nav zināma	
na. Lielbritanija, cena vēl nav zin.	
dden Sīrija	12,–

II. SVEŠZEMJU VĒSTURE:

ock, Kurze Geschichte der USA, ar 47 uzņ. 278 lpp	8,50
ock, Kurze Geschichte Grossbrita- ns, 48 uzņ., 400 lpp.	12,–

IV. VALODAS MĀCĪBAS GRĀMATAS:

nand, Lehrbuch der Französischen rache I—III	12,–
und sprich Spanisch, apm.	4,–
gliesisch für Auswanderer	1,90
gliesische Privat u. Handelskores- ndenz	1,90
ösische Privat u. Handelskorespond.	1,90
sche Privat u. Handelskorespondenz	1,90
e spanische Sprachlehre	3,60
diges Englisch	3,20
uch der Russischen Sprache	4,50

SVEŠVALODU LASĀMVIELA:

l Defoe, Robinson Crusoe	1,–
Pan and Wendy	1,20
y uc	2,–

VI. VĀRDNICAS:

hil. E. Turkina. Latviski-angliska	6,50
varcbachs Franču-latviešu	5,–
isse, Deutsch-französisch	3,–
āģers Spāniski-latviska	3,80
apiņš Angliski-latviska, latviski- gliska speciālvārdn. elektro u. ra- otechnikai	6,–
gliesisch-Deutsch, Deutsch-Portugie- sch	6,–
sch-Deutsch, Deutsch-Russisch	4,50
ildhagen, Englisch-Deutsch, 822 lpp,	36,–
ieta	
neue Herder, pēc kara pirmā kon- rsācijas vārdn. 5 sējumos. Iznācis	75,–
rmais sējums A—F I—V	
Sprachbrockhaus, Deutsches Bilder- rterbuch, 762 lpp.	13,–

nētos izdevumus izsūtām ar uzlikto pēc- u, pieskaitot pasta izdevumus, apm. 2–3 u laikā pēc pasūtinājuma saņemšanas.

L. RUMAKA grāmatnīca,
(13a) Nürnberg 2, Lager Valka. (40)

AINU LĪVIŅU,

m. 1929. g. 27. oktobrī, no Rīgas, bi- i Memingenā, DP nometnē, kā arī us, draugus un paziņas meklē Alek- drs Stepānovs, C/o Mr. Jones, Wigley rm, Westbury, Salop, Gr. Britain.

s varētu sniegt ziņas par KĀRLI PĒ- ONU, dz. 1922. g. 28. nov. Ogresgala Mālkalnos? Pēd. vēst. no Glikštates orijas 1946. g. novembrī. Raksīt K. ertam, Forest Town, Miners Hostel

LATVIA
Latvian Newspaper

Published under EUCOM Civil Affairs Division Authorisation Number UNDP 196. Publisher and Editor: Kārlis Rabācs. DP Camp Kleinkötz near Günzburg/D. Printer: „Schwäb. Volksbl." Günzburg/D., Bgm.-Landm.-Pl. 7. Circulation 4000. Published three times weekly. Editorial office: Günzburg/Do. Dominikus-Zimmermann-Str. 2

LATVIJA

LATVIAN NEWSPAPER

Nr. 12 (236)
Otrdien, 1949. g. 1. febr.

Iznāk trīs reizes nedēļā. Izdevējs: Latviešu preses darbinieku sadarbības kopa; kopas vecākais M. Čulītis. Galvenais redaktors K. Rabācs (šobrīd darbā neatrodas); galv. redaktora vietn. M. Čulītis. Redaktori: L. Bērziņš, B. Ķīselis, A. Liepa, H. Mindenbergs, A. Smits. Adrese: Günzburg-Do.; red.: Dominikus Zimmermannstr. 2 (tālr. 50). apg: Marktpl. 25 (t. 84).

Staļins ievada gaidīto „miera ofensīvu"

Padomju Savienība reizē draud un runā par sadarbību

Vēl pasaulē nebija norimusi reakcija pret padomju ārlietu ministrijas oficiālo deklarāciju par Eiropas padomi, kā arī par Maskavas pieprasījumu Oslo, vai Norvēģija patiesi gatavojas pievienoties Atlantika paktam, kad Maskavas radio svētdien nolasīja Staļina atbildes uz amerikāņu ziņu aģentūras INS pārstāvja jautājumiem. Tā nav pirmā reize, kad padomju valdības galva dod intervijas krievu vai ārzemju presei. Kādreiz tās radīja lielu ievērību un atvieglinājumu, jo rietumnieki domāja, ka Maskava gatava saprasties. Bet kad arī Staļina vārdiem nesekoja darbi, šādas intervijas sāka uzskatīt tikai par propagandas manevriem, kas tik raksturīgi Kremlim.

Amerikāņu aģentūras pārstāvis vispirms jautāja, vai Staļins būtu ar mieru satikties ar prezidentu Trumenu kādā „abiem valstsvīriem pieņemamā vietā" un apspriesties par tām domstarpībām, kas liedz Padomju Savienībai saprasties ar Savienotajām Valstīm? Staļins atbildējis: „Man nav nekas pretī. Padomju valdība katrā laikā gatava sākt sarunas ar Vašingtonu."

Vai Padomju Savienība vēlētos uzsākt sarunas arī par atbruņošanos, jautājis tālāk INS pārstāvis. „Jā, mēs būtu gatavi arī par to apspriesties," teicis Staļins. Vai padomju valdība būtu ar mieru publicēt kopīgu deklarāciju, ka ne Padomju Savienība, ne ASV nelietos ieroču varu, lai atrisinātu domstarpības? Arī uz šo jautājumu Staļins atbildējis pozitīvi. Padomju Savienība esot gatava šo jautājumu pārrunāt ar amerikāņiem un vienošanās gadījumā publicēt jau pieminēto deklarāciju.

Pēdīgi INS vēlējusies zināt, ko Staļins domā par Berlīnes blokādi. Ja ASV, Lielbritanija un Francija atteiktos dibināt Rietumvācijas valdību un atstātu šo lietu ārlietu ministru apspriedēm, vai Padomju Savienība tad būtu ar mieru atcelt Berlīnes blokādi. „Jā, tad mēs būtu ar mieru atcelt visus kustības ierobežojumus. Bet kustības ierobežojumi vienlaicīgi būtu jāatceļ arī ASV un Lielbritanijai," intervijas beigās teicis Staļins.

Sarunas Maskavas un Vašingtonas starpā vairs nav nekas jauns. Ka tās varētu notikt, par to jau runāts vairākkārtīgi. Prezidents Trumens vienīgi liedzies atstāt Vašingtonu, piebilstot, ka Staļinu viņš loti labprāt apsveiktu Baltajā namā. Līdz šim tomēr vēl nav piedzīvots, ka padomju valsts galva ierastos tādā zemē, kur nav sarkanarmijas. Tāpēc pagaidām vēl grūti spriest, kādi notikumi politiskajā skatuvē gaidāmi tuvākajā nākotnē.

Pēc Staļina intervijas publicēšanas Maskavas radio, tās pilnīgais

(Beigas 3. lpp.)

Ģenerāļi apspriežas „par laiku"

Rietumeiropas ūnijas bruņoto spēku virspavēlnieks lords Montgomerijs pašreiz uzturas Šveicē. Šestdien tas ilgu laiku apspriedās ar Šveices ģenerālštāba priekšnieku. Kad pēc šīm apspriedēm žurnālisti jautāja Montgomerijam, par ko runāts, viņš smaidīdams atbildēja: „Mēs runājām par laiku. Kā jūs paši zināt, ir labs un slikts laiks. Pašreizējais laiks nav labs, kāpēc karavīriem jārūpējas, lai lietussargi būtu sagatavoti."

27. janvārī pie lorda Montgomerija Fonteneblo pilī ieradās ASV Eiropas bruņoto spēku virspavēlnieka vietnieks ģenerālis Hibners. Oficiāli paskaidrots, ka viņš inspicējot Francijā stacionētās amerikāņu vienības. Parīzē tomēr domā, ka ģenerālis Hibners apspriedies ar Montgomeriju par Rietumeiropas aizsardzību un Atlantika paktu. Hibners apmeklēja arī franču ģenerāli de Tasiņi, kas komandē Rietumeiropas sauszemes spēkus.

BBC

Čechi sākuši kārt arī savus ģenerāļus

Prāgā militārais tribunāls noticsājis uz nāvi pakarot čechu ģenerāli Piku. Kara laikā viņš vadīja Čechoslovakijas militāro misiju Maskavā un no 1945. līdz 1948. gadam bija kādas divīzijas komandieris un vēlāk ģenerālštāba priekšnieka palīgs. Ģenerālis Pika esot spiegojis par labu Lielbritanijai. Tīrīšana Čechoslovakijas augstskolās skārusi apmēram 5000 studentu, kuriem aizliegts turpināt izglītību.

AZ

Mincenti sāks tiesāt ceturtdien

Ceturtdien sāksies prāva pret kardināli Mincenti, ziņo no Budapeštas. Tiesas sēdes būšot atklātas, un tajās varēšot piedalīties arī ārzemju žurnālisti. Mincenti aizstāvēs tiesas iecelts advokāts, jo kardinālis atteicies no sava aizstāvja. Kāds ungāru policijas virsnieks vārdā Norda, kam laimējies izbēgt uz Austriju, preses pārstāvjiem Vīnē pastāstījis, kādos apstākļos notikusi Mincenti „atzīšanās". Viņš pratināts nepārtraukti 82 stundas. Visu laiku kardinālis katēgoriski noraidījis komūnistu fantastiskos apvainojumus. Tad pratināšanas telpā ievests Mincenti privātsekretārs Dr. Cakars, kas bijis drausmīgi sadauzīts un viss noplūdis asinīm. Ārkārtīgās bailēs viņš necilvēcīgā balsī saucis: „Jā, jā, es visu atzīstu, ko jūs sakāt!" Kardinālis tad vairs neizturējis un parakstījis atzīšanos.

No Ungārijas laimējies izbēgt arī katoļu apvienības priekšsēdim Dr. Jozefam Jašovskim, kas šobrīd uzturas Insbrukā. Viņš paskaidrojis, ka jau 1947. gadā slepenā policija gribējusi izspiest no viņa oficiālu publikāciju, ka katoļi nosoda Mincenti nostāju pret valdību. Jau tad Jašovskim policijā apgalvojusi, ka kardinālis taisoties atjaunot Ungārijā monarchiju. Vēlreiz Jašovski slepenā policija aicinājusi 1948. gada aprīlī un maijā. Lai tomēr izspiestu no viņa publikāciju, kāds augstāks ierēdnis centies iegalvot, ka kardināla pils pagrabos uzieti slepeni dokumenti, kas skaidri pierādot Mincenti vainu. Dr. Jašovskis sapratis, ka ilgi komūnistu prasību nevarēs noraidīt un tāpēc bēdzis uz Austriju.

Sašutums par kardināla Mincenti apcietināšanu un viņam piedēvētajiem noziegumiem joprojām vēl valda visā pasaulē. Čīles valsts prezidents piesūtījis pāvestam Pijam XII telegrammu, kurā izsaka visasāko protestu pret katoļu baznīcas vajāšanām Ungārijā. Brazilijas darba ministrs izteicies, ka Mincenti apcietināšana nozīmē „izaicinājumu visas pasaules katoļiem". Eire no jauna pieprasījusi atlaut apmeklēt kardināli Mincenti. Uz pirmo pieprasījumu, kas iesniegts Budapeštā jau pag. gada 28. decembrī, ungāru valdība vispār nav atbildējusi.

BBC

Krievi turpina lēkt pa logiem ārā

Piektdien pa kādas Londonas slimnīcas logu izlēcis viens padomju vēstniecības locekļis, kas tur bija ieradies operēties. Pēc Bādenbādenes raidītāja informācijas, žēlsirdīgās māsas pūles aizkavēt pašnāvnieku no klumīgā soļa bijušas nesekmīgas. BBC turpretim ziņo, ka vēl nav noskaidrots, vai krievs pa logu izlēcis vai izkritis. Skaidrs vienīgi tas, ka viņš bijis uz vietas beigts.

BBC

Pats Višinskis saka, ka viņš neesot slims

Lai gan padomju oficiālās iestādes atsauc, labi informētas aprindas no jauna izsakās, ka kādā viesnīcā, kas atrodas netālu no pazīstamās čechu kūrvietas Karlovi Variem, jau vairākas dienas notiek slepenas apspriedes Višinska un Eiropas komūnistu partiju vadoņu starpā. Darba kārtībā esot jautājums par Austrumvācijas pilnīgu iekļaušanu austrumu blokā, pret ko iebilstot Polija un Čechoslovakija. Šais apspriedēs piedaloties arī Padomju Savienības pārstāvis UN Gromiko.

Kāds augsts padomju virsnieks, kas uzturas tai pašā viesnīcā, preses pārstāvjiem paskaidrojis, ka visas ziņas par kaut kādām slepenām apspriedēm esot pilnīgi no gaisa grābtas. Višinskis Karlovi Varos ieradies veselošanās nolūkos un uzturēšies šeit apmēram trīs nedēļas. Viņš esot „tik slims", ka ārsti tam aizlieguši pieņemt apmeklētājus. Aplamas esot arī ziņas par Višinska apspriedēm ar Gromiko.

Pretēji agrākajam paskaidrojumam svētdienas vakarā pats Višinskis nodevis presei sekojošu informāciju: „Višinskis nav saslimis, bet uzturas Karlovi Varos pēc ārstu ieteikuma, lai atpūstos pēc intensīvā darba Parīzē UN sesijas laikā. Kopā ar viņu uzturas arī neliels tuvāko līdzstrādnieku štats. Višinskis ir pastāvīgi telefoniski savienots ar Kremli".

BBC

Sūtņa J. Feldmaņa protests pret jaunajiem skrīningiem

Sākta kampaņa pret baltiešiem

Ievērojot Vācijas britu joslā atjaunotās skrīningu akcijas, kas, kā jau ziņots, beigušās ar daudzu latviešu bijušo karavīru un viņu ģimeņu izraidīšanu no nometnēm un aprūpes atņemšanu, sūtnis J. Feldmanis Ženēvā izdarījis vairākus iesniegumus IRO centrālajām iestādēm, kuros protestē pret jauno IRO nostāju karavīru lietā un atsevišķu ierēdņu nelikumīgu un patvaļīgu rīcību, prasot to anullēt.

21. janvāra iesniegumā IRO eksekūtīvās komisijas prezidentam Dejam sūtnis J. Feldmanis norāda uz atzinumu, turpmāk uzskatīt par brīvprātīgajiem visus tos bij. karavīrus, kas nevar pierādīt savu mobilizāciju un to, ka nav brīvprātīgi atbalstījuši ienaidnieku. Ja šādu dokumentu nav, tad no skrīnējamā prasāms individuāls un „ticams" viņa mobilizācijas un karavīru gaitu apraksts. Par iemeslu šādai nostājai minēti dažu „baltiešu ieroču SS" locekļu „pretrunīgie izteikumi". Bez tam jauno instrukciju spēkā stāšanās bija paredzēta tikai martā, bet, kā norāda sūtnis, tās jau piemēro tagadējos jaunajos skrīningos britu joslā. DP statuss atņemts pat būvju vienībās iedalītiem.

Atbildot uz M. R. Tomasa 15. janvāra paziņojumu par jauno kārtību, sūtnis J. Feldmanis memorandā norāda, ka tās motivācija ir gluži nedibināta un jaunās instrukcijas pielauj pārbaudes ierēdņu patvaļīgu pieeju un lēmumus. Nav tiesa, ka latviešu leģionāriem būtu bijusi iespēja brīvi izvēlēties starp darba dienestu, vācu armiju un leģionu, izņemot dažus atsevišķus gadījumus vācu okupācijas sākumā. Latviešu leģions bija SS vienība tikai vārda pēc un par „brīvprātīgo" to vācieši nosauca, lai maskētu savas nelikumīgās mobilizācijas pavēles. 5. un 8. janvārī Ženēvā pieņemtās jaunās pagaidu instrukcijas, kuras tomēr jau piemēro dzīvē, ir pretrunā ar IRO konstitūciju un rietumu tiesību izpratni, un lēmuma motivācija neloģiska.

Dejam iesniegtajam J. Feldmaņa memorandam pievienots arī loti plašais un vispusīgais sūtņa iepriekšējais iesniegums IRO ģenerāldirektoram Takam. Tajā sīki attēloti patiesie apstākļi baltiešu karavīru lietā un uzskaitīti konkrēti piemēri pārbaudes ierēdņu patvarīgai un pat nelikumīgai rīcībai skrīningos. Sūtnis paskaidro, ka naidīgajai nostājai pret baltiešu bēgļiem esot sakars ar kampaņu pret ASV ieceļošanas likumu, kas baltiešiem piešķir priekšrocības. Baltiešiem, sevišķi bij. karavīriem, mēģina pierakstīt dažādus noziegumus. Feldmanis atsaucas arī uz pagājušā gadā Bavārijā nelikumīgi izdoto Maksa Kaufmana grāmatu, kurā ir nedibināti apvainojumi pret visu latviešu tautu. Grāmata izdota bez atļaujas un spiestuves atzīmes, Bavārijas militārgubernātors apsolījies to konfiscēt un paskaidrojis, ka sabiedrotie ir labi informēti par to, kas īsti bija atbildīgs par žīdu vajāšanām Latvijā vācu okupācijas laikā. Grāmata tomēr nokļuvusi arī ārzemēs, nodarīdama lielu ļaunumu latviešiem.

Pārbaudes virsniekiem jaunās instrukcijas dod brīvību pēc sava ieskata izšķirt daudzu ģimeņu likteņus, atņemot tām aprūpi un izredzes uz emigrāciju un atstājot tās vāciešu žēlastībā, kas 1939. g. vienojās ar Maskavu par Baltijas valstu sadalīšanu. Abi negatīvie spēki, nacisms un komūnisms, pēc tam apkarojās šo valstu territorijā, laupot, dedzinot un slepkavojot. Baltiešu jauniešus nelikumīgi piespieda piedalīties cīņā, kas iegrūda postā visu Eiropu, bet tagad baltieši ir vainīgie, kas „atbalstījuši ienaidnieku".

SKANDINĀVIJAS VALSTIS TOMĒR NEVAR SAPRASTIES

KRIEVI ATKLĀTI IEJAUCAS NORVĒĢIJAS IEKŠĒJĀS LIETĀS, SAKA LONDONA UN VAŠINGTONA

Pēc trīs dienu apspriedēm Oslo, kurās piedalījās Skandināvijas valstu ārlietu ministri un pirmoreiz arī parlamentu pārstāvji, svētdienas pievakarē publicēts oficiāls paskaidrojums, ka vienošanās par kopīgu aizsardzību nav panākta. Norvēģijas ministru prezidents Gerhardsens preses pārstāvjiem vēlāk izteicās: vienošanās nav panākta tāpēc, ka „mums ir dažādi uzskati par savu drošību". Tas tomēr nekavēšot Skandināvijas valstis sadarboties arī turpmāk. Sestdien padomju sūtnis Oslo iesniedza ārlietu ministrijai Maskavas notu, kurā jautāts, vai Norvēģija domā pievienoties Atlantika paktam.

Sarunu izjukšana Oslo pasauli nepārsteidz. Atklātībā jau sen bija zināms, ka Skandināvijas valstu vidū valda lielas domstarpības par savstarpēju aizsardzības paktu. Kamēr Zviedrija vienmēr pasvītrojusi savu tieksmi pēc neitrālitātes, Norvēģija nosliecās par pievienošanos ne vien Briseles paktam, bet arī Atlantika apvienībai. Līdzīgās domās pēdējā laikā bija arī Dānija. Šī nostāja viegli saprotama. Zviedrija jau vairākus gadu simteņus nepazīst kara. Norvēģija un Dānija turpretim vēl nesen piedzīvoja, cik maza nozīme deklarācijām par neitrālitāti, ja visa pasaule ierauta brunotā konfliktā. Norvēģu stāvokli vēl vairāk sarežģī tas apstāklis, ka viniem tagad ir kopēja robeža ar Padomju Savienību.

Vēl rezultāti par sarunu iznākumu Oslo nebija zināmi, kad pasauli pārsteidza ziņuns Maskavas demarš, ko Londona un Vašingtona apzīmējusi par „neslēptu iejaukšanos" citu valstu lietās. Proti, sestdien padomju vēstnieks izlūdzās audienci pie ārlietu ministra Langes un iesniedza viņam notu, kuras tekstu vēlāk publicēja arī TASS. Padomju Savienība tajā jautā, vai Norvēģija domā pievienoties Atlantika paktam, piebilstot, ka tas „nav savienojams ar Apvienoto Nāciju chartu". Padomju Savienība konstatējusi, ka „zināmas valstis" pūloties ierīkot atbalsta punktus tais zemēs, kas ģeografiski robežo ar Krieviju. Iesnieguma beigu daļā Maskava jautā, vai arī Norvēģija nav paredzējusi atļaut flotes un aviācijas atbalsta punktus savā territorijā. Norvēģiem vajadzētu atcerēties, ka viniem tagad ir kopējas robežas ar Padomju Savienību.

Maskavas nota Norvēģijas ārlietu ministrijai radījusi vislielāko izbrīnu un sašutumu rietumu demokratiju galvaspilsētās. Visiem esot skaidrs, ka ar savu iesniegumu Padomju Savienība vēlējusies ietekmēt sarunas Oslo un izjaukt esošo tuālu vienošanos Skandināvijas valstu vidū. Svētdien notas saņemšanu apstiprināja arī Norvēģija. Ārlietu ministrs Lange preses pārstāvjiem lakoniski izteicās: „Maskavas iesniegums ir pieklājīgs, un mēs tikpat pieklājīgi uz to atbildēsim."

BBC, M

NODIBINĀTA EIROPAS PADOME

MASKAVAS ĀRKĀRTĪGI ASĀ KRITIKA PAR VECĀ KONTINENTA APVIENOŠANU UN ATLANTIKA PAKTU

Briseles pakta pieci ārlietu ministri piektdien Londonā publicējuši oficiālu paskaidrojumu, ka nodibināta Eiropas padome. Tā sastāvēs no tā saucamās ministru komisijas un padomes, kurai nebūs lemšanas tiesību. Šo padomi varētu uzskatīt par priekšteci Eiropas parlamentam. Pēc informētu aprindu domām, Eiropas padomes pirmā sēde varēs notikt jau aprīlī. Otrā dienā pēc Londonas komunikē publicēšanas Maskavas radio nolasīta padomju ārlietu ministrijas oficiāla deklarācija, kas apzīmē Eiropas padomi un Atlantika paktu par agresijas gatavošanu pret Padomju Savienību.

Pēc Reutera informācijas, Eiropas padome nevarēs apspriest aizsardzības un citus svarīgākos politiskos jautājumus. Tai būs vienīgi padomdevējas tiesības. Tai pašā laikā Londonā uzsver, ka Briseles pakta signatārvalstu ārlietu ministri nevēlas aprobežoties vienīgi ar informācijas izmaiņu. Paredz, ka notiks savstarpēja medicīniskā personāla, strādnieku un studentu apmaiņa. Starp Eiropas padomes dibinātājiem Lielbritanija vēlas redzēt arī Italiju, kas saņems oficiālu uzaicinājumu. Ir domāts arī par Rietumvācijas pieaicināšanu, kad tai būs sava valdība.

Otrā dienā pēc Londonas komunikē publicēšanas Maskavas radio nolasīta padomju ārlietu ministrijas loti gara un loti asā formā sacerēta deklarācija, kas asi nosoda Eiropas padomi un Atlantika paktu. „Lielbritanija un Francija", teikts šai deklarācijā, „pēdējā laikā pilnīgi mainījusi savu politiku Vācijā. Kamēr Padomju Savienība „respektē" agrākos līgumus, abas minētās valstis cenšas pārvērst Vāciju par izcejas bazi uzbrukumam pret Krieviju. Tas ir drauds visām tām valstīm, kas mīl mieru. Tā kā ASV un vēl citas valstis iestājušās arī par Atlantika paktu, šie draudi kļuvuši vēl lielāki. Amerikāņi jauno savienību cenšas paplašināt ar Skandināvijas valstīm, Spāniju, Portugali un Turciju. Pēdējā laikā rietumu prese runā vēl par Vidusjūras paktu un Japānas iesaistīšanu savā blokā. Padomju Savienībai tāpēc vēl asāk jācīnās pret imperiālistiem un kara kūdītājiem".

Atklātības un preses reakcija par abām minētām publikācijām ir loti dzīva. Eiropas padomes nodibināšanu visi laikraksti silti apsveic, nosaukdami to par „ievērojamāko notikumu kopš i'giem gadiem". „Londonas lēmums nolicis Eiropas likteni svaru kausos, par ko mēs esam atbildīgi," teica Beļģijas ministru prezidents Spāks, bet Italijas ārlietu

(Beigas 3. lpp.)

LATVIJA
LATVIAN NEWSPAPER
Nr. 12 (236) 1949. g. 1. februārī
Ar autora parakstu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas nav katrā ziņā redakcijas domas.

Vai mēs pazīstam šo radījumu?

Kādā Ziemeļvācijas laikrakstā nesen varēja lasīt sekojošas rindas:

„Voltērs slavēja prātu kā augstāko dāvanu, ko daba mums devusi, tikai viņš aizmirsa piemetināt, ka šī dāvana iegūst pretējo nozīmi, līdz ko tā nav apvienota ar cilvēcību. Tikai cilvēcīgais cilvēks ir vispār spējīgs sapratīgi rīkoties, necilvēcīgais ir labākā gadījumā intelligents zvērs. Un tagad izskatās, ka mūsu dienu pasaulē intelligentais zvērs atkal grasās izpiest cilvēku. Tamdēļ ir derīgi palūkoties, kāds ir šis intelligentais zvērs, lai cilvēkiem atvieglotu cīņu ar viņu.

Intelligentais zvērs vispirmā kārtā cenšas atbrīvoties no jebkuras atbildības, viņš to novel uz augstākiem iestādījumiem, kuriem tas it kā pakļaujas, uz partiju, uz valsti. Viņu pārvalda bezmēra rijība un tas sagrābtu visu sasniedzamo, ja tam nestāvētu pretim citu intelligento zvēru egoisms un rijība. Lai šo pretestību pēc iespējas izslēgtu, viņš apvienojas tikai ar līdzgiem, kuŗus vada tādas pat intereses. Viņi vienojas savā starpā par zināmu spēles likumu un arī par to, ka viņiem ir tikai viens ienaidnieks, kas jācenšas tiklab izmantot, kā arī izslēgt no sabiedriskās dzīves, proti, neuzpērkamais cilvēks. Intelligentais zvērs ir tajos ieskatos, ka ideāli un ideālas prasības ir tikai to muļķu ķeršanai, kas tām tic. Intelligentais zvērs tamdēļ aizstāv pārliecību (sev līdzīgo sabiedrībā), ka nekas nav neprātīgāk kā cīnīties par kādu ideju, nesaņemot par to nekādu „kompensāciju". Šādā gadījumā viņš ir pat gatavs atzīt morāles principus par nepieciešamiem, gan ar vienīgo ierobežojumu, ka to ievērošanu neprasa no viņa. Intelligentajam zvēram nav arī nekādu iebildumu pret izglītību un kultūru, tikai tie nedrīkst apdraudēt viņa paša dzīves paražas. Viņam ir pilnīgi nesaprotami, kā kāds var kaut ko darīt cita labā, negūstot par to kādu labumu sev. Viņš arī netic, ka tādas lietas kāds varētu darīt, izņemot idiotus. Viņš prasa 10 baušļu ievērošanu no citiem, bet pats turas pie to tiešā pretstata. Intelligentais zvērs ir pārliecināts par savu humanitāti: ja viņš, piemēram, dabū zināt, ka kaimiņam draud bada nāve, tad viņš tam labprāt gatavs palīdzēt un pie tam nopelnīt tikai 50%.

Šim radījumam pretim stāv cilvēks — šķietami zaudētā, bezcerīgā pozicijā."

Liksim roku uz sirds un jautāsim, vai arī mēs nepazīstam šo radījumu?

X.

Ārzemju strādnieks Francijā

VĒSTULE LATVIJAI NO ELZASAS

Esmu jau 5 mēnešus Francijā. Parakstītais līgums noveda mani kādā ķīmiskā fabrikā Elzasā, netālu no Šveices robežas. Tagad, pēc pagājušajiem mēnešiem, dodot patiesībai godu, jāsaka, ka bija ir labi, ir jauni iespaidi. Fabrika, kurā strādāju, ražo vienkāršas ķīmikālijas, ko pa lielākai daļai izmanto tālāk citās rūpnīcās. Pirmais darbs, ko sāku strādāt, bija ļoti tāls manam arodam un līdzšinējai nodarbībai Latvijā. Būtu pilniga nepatiesība, ja teiktu, ka darbs man „šķirās" jau no pirmiem lāpstas dūrieniem. Nē, bet viņi, mani jaunie darba biedri, gan ar zināmu skepsi, noraudzījās, kā jaunais „ārzemnieks" strādās. Līdzi tikšana pieradušajiem strādniekiem prasīja diezgan lielu piepūli, bet tā kā laiks visu mēnesi bija ļoti skaists un jāstrādā bija ārā, tad ar darbu puslīdz tiku galā. Bez tam man par labu nāca šejienes darba temps, kam nav nekā kopēja ar tā Amerikas brāli — Teilora sistēmu vai slīdošo lenti. T. s. depo strādnieki, līdzīgi mūsu apstākļu kādas zāģētavas laukuma strādniekiem, darbojās palēnām. Ārzemju strādnieku kadri te komplektējas galvenā kārtā no italiem un marokāņiem. Tie dzīvo fabrikas barakā un t. s. valsts kantīnē, kurā arī man ierādīja gulas vietu. Istabā bez manis bija vēl trīs itali — lāga zēni, tikai ar ārkārtīgu pretīgumu pret tīrību. Un jāsaka, ka garastāvokli nomāca ne tik daudz neparastais darbs, kā brīvais laiks, kas bija jāpavada šajā sabiedrībā.

Jau otrā nedēļā sāku klaušināt pēc dzīvokļa, jo tas arī bija vienīgais šķērslis ģimenes pārvietošanai uz Franciju. Bet te nu izrādījās, ka esmu nokļuvis ļoti nelabvēlīgā apkārtnē. Pilsēta un visa plašā apkārtne daudz cietusi karā. Ap 20 fabriku nodarbina daudz strādnieku, kas novietojušies palikušajos dzīvokļos. Franču būves plāns pirmām kārtām paredz atjaunot rūpnīcas, un dzīvojamo ēku būve atstāta pilnīgi privātai uzņēmībai, kas ir diezgan niecīga. Tādēļ mani meklējumi pēc privātmājokļa palika bezsekmīgi gandrīz līdz pašiem Ziemsvētkiem. Bet darbs katru dienu prasīja 8½ st. stingras piepūles un „paša" dzīvei atlika tikai sestdienu pēcpusdienas un svētdienas, un nodomātais meklēšanas plāns tādēļ virzījās uz priekšu ļoti lēnām.

Pēc pirmām 4—5 nedēļām griezos pie uzņēmuma vadības ar lūgumu pēc cita darba, jo biju spiests atzīties, ka šis man tā kā par grūtu. Tad pirmo reizi tiku izjautāts par savu iepriekšējo nodarbošanos, izglītību utt., un jāsaka, ka mans gāliens nebija veltīgs. Atradu sapratējus cilvēkus, kuŗiem nebija sveši mūsu dzimtenes apstākļi un lēmesli, kādēļ mēs bijām spiesti atstāt savu zemi. Pēc dažām dienām mani pārvietoja uz kādu ražošanas nodaļu, kur palīdzēju uzstādīt jaunas mašīnas. Arī algu no 58 fr. stundā pacēla uz 64 fr. Te nostrādāju apm. 4 nedēļas, kad mani pārcēla uz kādu jaunu izmēģinājuma nodaļu ar 71 fr. stundas algu. Te darbs, salīdzinot ar pirmo, bija tīrā bērnu spēle. Šeit strādāju vēl tagad un nevaru teikt, ka mans darbs nesekmētos.

Visu šo laiku esmu domājis un mēģinājis salīdzināt, vai esmu pareizi darījis, izšķirdamies par Franciju. Līdz šim neesmu vēl dzirdējis, ka kādam jauniebraucējam ASV, Kanādā vai Austrālijā būtu uzreiz gadījies kāds labs un piemērots darbs. Visi viņi, tāpat kā es, sākuši strādāt visvienkāršāko un nepiemērotāko darbu, kas arī ne vienmēr devis pietiekamu atalgojumu. Valodas zināšanas palīdzējušas kā man šeit, tā citiem tur, un tas ir svarīgs faktors. Francijā nav šķiru un kārtu norobežošanās kā dažās citās vecās Eiropas zemēs, un brīvība te ir ne tikai uz papīra. To ļoti labi varēja novērot streiku laikā. Arī par personīgo drošību nav ko rūpēties, par to pārliecinājos pats. Dabūju zināt, ka tuvējā lielākā pilsētā, kur arī daudz fabriku, strādājot vairāki latvieši. Mūsu policijas iecirknī man deva padomu griesties turienes prefektūras ārzemnieku nodaļā. Kādu pēcpusdienu, kad biju šajā pilsētā, devos turp, bet tūdaļ atdūros uz ļoti aizdomīgu pretestību. Ierēdnis lika man pienākt pēc stundas. Kad atkal ierados, mani noveda pie prefekta sekretāra. Tas man likās aizdomīgi. Sekretārs mani izprašņāja, kas esmu, kādēļ man adreses vajadzīgas utt. Teicu, ka esmu viens un Ziemsvētkos labprāt patērzētu ar kādu tautieti, lai dzirdētu savu mātes valodu. Uzrādīju savus dokumentus un arī preses apliecību, kas jau atstāja labāku iespaidu. Pēc brīža mani ieveda pie paša prefekta. Sākās atkal viss no gala, bet prefekta neuzticību man tomēr neizdevās lauzt, un viņa lēmums bija, ka ar mani nekādus izņēmumus taisīt nevarot, jo ārzemnieku adreses esot neizpaužamas.

Šaubas man vēlreiz uzmācās, kad Franciju pārsalca lielais streiku vilnis. Bet, spriežot pēc franču lielo laikrakstu slejām, pārliecinājos, ka tiem nav tendences izplatīties un skart arī citas rūpniecības nozares. Tiklīdz streiki rādīja pazīmes izbeigties, laikrakstos par to gandrīz nemaz vairs nerunāja. Bet pēc tam stipri izcēla ERP komisijas lēmumu nesamazināt palīdzību Francijai, ja darbus atjaunos.

Daudz vairāk tagad katru strādātāju nodarbina jautājums, vai valdībai izdosies pavairot pirktspējas. Bet arī tagad varu atklāti teikt, ka ar vidēju izpelņu 14—17.000 fr. mēnesī, ko saņem ārzemju strādnieki, var ļoti labi iztikt viens, labi paēdot (vēl labāk pašam gatavojot) un atlicinot arī drēbju un apavu tiesai. Te man jāpiezīmē, ka ar šo algu mēs tagad iztiekam 7 cilvēki, jo mana ģimene atbrauca tikai decembra beigās, un pirmo ģimenes piemaksu saņemsim 15. februāri — par pagājušo janvāŗa mēnesi. Pēc tam vārēsim atvilkt elpu, jo šī piemaksa ir pietiekama cilvēka iztikas minimam.

Tannā, februārī

Juris Miķelsons

LCP sesija atlikta

LCK informācijas nozare paziņo, ka jaunievēlētās Latviešu centrālās padomes pirmās sesijas kopsanāksme notiks nevis 8. un 9. februārī, kā bija paredzēts, bet gan 15. un 16. februārī, Valkas nometnē. Sākums pl. 10.

Visiem ir darbs un jumts virs galvas

MŪSU TAUTIEŠI RAKSTA NO ARGENTĪNAS

Par latviešiem, kas Argentīnā iecelojuši no Austrijas, Baltijas imigrācijas sadarbības komisija raksta:

„Bezizejas stāvoklī nav nokļuvis neviens. Arī nopietni grūtumi darba atrašanā nav bijuši, bet grūti gan gājis ar dzīvokļiem. No Austrijas iebraukušo latviešu vidū ir jaudis, kas ar apbrīnojamu enerģiju un sava stāvokļa izpratni ķērušies pie savas jaunās dzīves veidošanas. Tomēr ir arī tādi, kas atklāti paziņo, ka vienkāršu darbu savā mūžā nekad neesot strādājuši un arī nedomā to darīt. Cik tālu katram tas izdosies, rādīs nākotne."

Jau saņemtas pirmās ziņas arī no pašiem izceļotājiem. Arturs Vasariņš, kas Glāzenbachā bija latviešu kora diriģents, raksta:

„Grūtumus, un pat ļoti lielus, sagādā dzīvokļu jautājums, bet tādēļ būtu grēks kādu atrunāt no šurp braukšanas. Argentīnā ir tāds dzīves standarts, ka, mūsu dīpīšu gadus tur pavadot, mēs tagad būtu bagāti cilvēki. Visi grūtumi pamazām pārvarami, un iekārtojamies normālai dzīvei. Emigrantu hoteli vēl pārbauda plaušas. Tur var uzturēties 15 dienas. Ja pa to laiku pats nevar iekārtoties ar dzīvokli un darbu un nepieņem arī valdības piedāvātās vietas, tad vienkārši izliek uz ielas, un — daries, kā zini.

Mums ir maza, glīta mājiņa — 3 istabas, virtuve, vannas istaba un sakņu dārzs. Dzīvojam kopā trīs latviešu ģimenes. Jāmaksā 500 peso mēnesī. Mēbeļu mums vēl nav, un guļam uz grīdas. Strādāju lidlaukā par galdnieku un pelnu 24 peso dienā. Tā ir pieklājīga alga. Divas dienas nedēļā, t. i., sestdienas un svētdienas ir brīvas. Uzņēmuma auto atved un aizved uz darbu. Strādāju vācu firmā, tā ka spāņu valodas neprasana nekādas neērtības nesagādā. Trīs cilvēki par 5 peso dienā var labi paēst. Darbu var visādu un visur dabūt. Sievietes strādā ģimenēs par kalponēm. Dabū brīvu uzturu un istabiņu, kur arī vīrs var pārnakšņot. Meklē arī bezbērnu pārus, kur vīram darbs dārzā. Agronomiem darbu piedāvā tuvākajā apkārtnē. Ja arī sieva var palīdzēt virtuvē, tad, pie visa brīva, maksā 300—400 peso mēnesī. Grūtāk gan darbu un dzīvokli dabūt ģimenēm ar bērniem. Argentīnā maina arī vācu markas. Kurss ir 120 peso par 100 markām. Decembrī, janvārī un februārī karstums liels —37° C. Jāsvīst ļoti; tas nogurdina, bet izturēt jau var."

Fr.

Raibā pasaule

* Nesen „godam nopelnītā" vecumdienu atpūtā devies Anglijas vecākais zaglis: 93 g. v. Džems Fergusons no cietuma kameras pārcēlies uz kādu Pestīšanas armijas patversmi, jo vienīgi ar tādu noteikumu viņam atlikušajā dzīves laikā dāvāta brīvība. Patversmē viņš uzvedoties labi: ilgi guļot, kārtīgi apmeklējot kino, tīrot savus apavus un drēbes un pārējo iemītnieku vidū esot visai iemīļots savu interesanto paša piedzīvoto dēku stāstu dēļ. Fergusons apgalvo, ka neesot apzadzis nevienu cilvēku, kura manta nebūtu bijusi apdrošināta, tāpat arī sevis aizstāvēšanai nekad neesot ņēmis advokātu. (GT)

* Aleksandrs Diruins virēju sacensībās Konektikatā, ASV, uzvarēja 158 dāmas un ieguva 1. vietu. „Vārīšanu un cepšanu iemācījos pašuzturēšanās dziņas dēļ," paskaidrojis uzvarētājs, „jo mana sieva kursos lasa referātus par mājsaimniecību un pareizu vārīšanu, un ja es pats neprastu vārīt, tad jau sen būtu nomiris badā." (KN)

* Maskavas radio ziņojis, ka Bakū apgabalā, būdams vēl spirgts un vesels, 138. dzimumdienu nosvinējis zemnieks Zafars Guseins. Viņam esot 98 pēcnācēji: 10 dēli un meitas, 43 bērnu bērni, 41 bērnu bērnu bērns un 4 bērnu bērnu bērnu bērni. (UP)

* Sakarā ar notiekošo „kaku nedēļu", trīs kaķi bija goda viesi Longallendas kaķu kluba kokteiļa vakarā, pie kam „viesiem" starp citu pasniedza kokteiļa glāzēs pienu ar ruma piemaisījumu. (SchI)

* Marktheidenfeldas pilsētiņā pie Vircburgas visu 4500 iedzīvotāju rīcībā ir tikai viena publiska vanna. Pēc garām runām pilsētiņas dome beidzot nolēmusi sākt celt publisku vannu iestādi. (SL)

Jauna palīdzības akcija trūcīgo bēgļu labā

„CHURCH WORLD SERVICE" SADARBOSIES AR CENTRĀLĀM KOMITEJĀM

Church World Service Eiropas pārvalde Minchenē 27. janvārī bija sasaukusi visu bēgļu centrālo komiteju pārstāvju apspriedi par aprūpes un emigrācijas jautājumiem. No LCK piedalījās viceprieksšsēdis V. Lambergs un labklājības nozares vadītājs J. Lavenieks.

CWS pašreiz saņēmusi prāvākus līdzekļus, un direktors Lendstrits Nujorkā kārto pārtikas, drēbju un darbnīcu iekārtu sūtījumus uz Vāciju, pēc kam sāksies lielāka palīdzības akcija trūcīgiem bēgļiem nometnēs un ārpus nometnēm. Lai labāk veiktu šo darbu, CWS turpmāk cieši sadarbosies ar bēgļu centrālajām komitejām tādā pašā veidā kā IRO — katra centrālā komiteja iecels savu pilnvaroto pie CWS. Šī organizācija aprūpē luterāņus un pareizticīgos. Ik mēnesi centrālās komitejas ziņos par ģimenēm nometnēs un ārpusē, kam nepieciešama materiālā palīdzība, un to arī nodos. Sadalīs arī CWS saņemtu lielāku daudzumu balto kviešu miltu.

Church World Service palīdzēs arī slimības gadījumos tiem bēgļiem, kam par šķērsli izceļošanai būtu dažādi ārstējami fiziski trūkumi un būtu vajadzīgas protēzes, mākslīgi zobi, operācijas utt. Ja izceļotāju ģimenēs būtu novājējuši, tad nekavējoties pieprasāma CWS palīdzība papildu uztura veidā. Palīdzību sniegs tikai tiem izceļotājiem, kas emigrācijas galvojuma lietas kārto ar CWS starpniecību. Organizācija palīdzēs arī tiem bēgļiem, kas tagad ierodas no austrumiem.

Jautājumā par bēgļu studentu atbalstīšanu vācu universitātēs IRO Ženēvā notiek sarunas ar labdarības organizācijām, kuŗām būtu jāuzņemas studentu nodrošināšana. Visām centrālajām komitejām jāsniedz ziņas par studentu skaitu ar un bez DP statusa. Sarunas notiek arī par veco un darba nespējīgo nometņu ierīkošanu. Vajadzīgās statistiskās ziņas līdz šim iesnieguši tikai baltieši un ungāri. Iespējams, ka veco ļaužu nometnes ierīko ārpus Vācijas.

Visiem luterticīgiem un pareizticīgiem, kam sagādāti galvojumi ASV, tie būtu virzāmi caur CWS Nujorkas biroju (Church World Service, DP Committee, 214, East 21 Street, New York, N. Y.); tādā pašā ceļā virza arī bezvārda galvojumus, kas gan saņemti vēl mazā skaitā. Visvairāk pieprasīti vienlīdzīgi, bet to ir jau stipri maz, un dažos gadījumos pieprasītie vienlīdzīgi nav atrasti; tādēļ darba devēji varbūt būs spiesti pieprasīt ģimenes cilvēkus. CWS netaisa iekādu atšķirību starp nometnēs un ārpusē dzīvojošiem, izvēloties piemērotākos kandidātus bezvārda galvojumiem. Ja kāds izceļotājs sev sagādājis galvojumus caur vairākām organizācijām, tad derīgs tikai tas, kas pirmais reģistrēts DW komisijā Vašingtonā un saņem EC numuru. Katram izceļotājam būtu pie galvojuma devēja jānostrādā vismaz gads.

CWS darba sanāksmes turpmāk notiks kārtēji, nākošā — 22. februārī Minchenē.

LCK inf. n.

Divas starptautiskas sanāksmes

Minchenē pag. nedēļā sanāca Atlantijas chartas apvienības „Prometejs" konference, piedaloties daudziem Padomju Savienības apspiesto nāciju pārstāvjiem. Latviešus konferencē pārstāvēja LCK viceprieksšsēdis V. Lambergs un doc. J. Amtmanis. Konferenci vadīja ģen. Sandruks. Referātā par Austrumeiropas tautu politiskā stāvokļa atteistību prof. Dubrovskis izvirzīja tezi, ka, līdzīgi citām Padomju Savienības okupētām nācijām, arī Baltijas valstis de facto atrodas kara attieksmēs ar Padomju Savienību, cīnoties par agresijā zaudētās brīvības un neatkarības atgūšanu. Konference nolēma memorandā aicināt UN palīdzēt visām apspiestām tautām atjaunot zaudēto suverenitāti.

Dienu vēlāk Minchenē, namā, kur savā laikā, piedaloties Čemberlēnam, parakstīja t. s. Minchenes nolīgumu par Čechoslovakijas dalīšanu, notika Internacionālās politisko bēgļu un DP organizācijas ģenerālsapulce, piedaloties 18 nāciju pārstāvjiem prezidenta prof. Dr. ing. Hollija vadībā. Latviešu trimdinieku vārdā sanāksmi svelca V. Lambergs. Piedalījās arī igauņu un lietuviešu pārstāvji. Organizācija cenšas veicināt DP nāciju draudzīgu sadarbību un koordinēt to centrālo komiteju darbību. Saskaņā ar jaunpieņemtajiem statūtiem, organizācija turpmāk sauksies „International Central Committee for Political Refugees and Displaced Persons" (INCOPORE agrāk INKOPF). Par prezidentu uz 6 mēnešiem ievēlēja ungāru Dr. A. Moru, par viceprezidentiem kazaku inž. Nikolajevu un poli St. Mikičuku, par eksekūtīvsekretāru igauni Dr. Kūsu.

LCK inf. n.

Nometņu dzīve

PĒDĒJĀ iespēja apmainīt reichsmarkas pret D-markām dota tiem DP, kas laikā no 1948. g. 20.—26. jūnijam atradās amerikāņu joslā, bet kaut kādu svarīgu iemeslu dēļ toreiz neapmainīja veco naudu pret jauno. Tiem līdz 30. jūnijam jāiesniedz prasības apgabala štābu tieslietu padomniekiem.

KANĀDAS darba ministrija pavēstījusi, ka DP nometnēs izplatītas aplamas baumas par to, ka tiem DP, kas nav parakstījuši līgumu par palikšanu noteiktā darbā noteiktu laiku, tāda pienākuma arī neesot. Visiem iecelotājiem no DP nometnēm tāds līgums jāparaksta un šim noteikumam jāpaklaujas.

Noorganizēta otra izceļošanas akcija uz Misisipi

Amerikāņu pulkveža Kallota organizētās akcijas ietvarā iecelošanas atļaujas ASV saņēmušas ap 180 latviešu ģimenes no Hersbrukas un apkārtējām nometnēm — Valkas, Filbachas, Amberges, Erlangenas un Ansbachas. Pl. Kallots atsevišķi runājis ar katru ģimeni un centies to iedalīt piemērotā saimniecībā, pēc iespējas ievērojot arī katras ģimenes vēlēšanos. Rodoties izdevīgākam ģimeņu grupējumam (dažā saimniecībā darbā saistītas vairākas ģimenes), dažas mainījušas saimniekus vēl pēdējā brīdī. Tagad akcija pabeigta, un katrai saimniecībai paziņots aizbraucēju ģimeņu sastāvs. Pl. Kallots, pats vadīdams visu akciju, pavadījis daudz negulētu nakšu.

Raksts mūsu laikrakstā par Misisipi akciju sagādājis daudz vēstuļu no visām Vācijas okupācijas joslām Hersbrukas latviešu nometnes administrātorei Mēringai. Viņa lūdz norādīt, ka uz visām vēstulēm ar lūgumiem sagādāt darba iespējas Misisipi štatā, viņai nav iespējams atbildēt. Pašreizējā akcija pabeigta, un pirms šīs grupas aizbraukšanas jaunas ģimenes nereģistrēs. Angļu un franču joslas un no Hersbrukas tālāku nometņu iemītniekiem jāievēro, ka pl. Kallots vēlas runāt ar katru ģimeni un redzēt visus ģimenes locekļus. Darbam Misisipi štatā saistīti lauksaimnieki ar pieredzi.

A. Le

PROFESORS A. ĀBELE PATEICAS

Pateicos visiem godājamiem tautiešiem, organizācijām un draugiem par skaistajām veltēm, apsveikumiem un sirsnīgo līdzdalību manā 60 gadu jubilejā 1949. g. 22. janvārī Valkā.

A. Ābele

VĒSTULES REDAKCIJAI

A. Bierants, Ingolštatē

PALDIES ZVIEDRIJAS TAUTIEŠIEM

Latvijas 7. numurā LCK sēdes atreferējumā lasīju, ka no Zviedrijas latviešu YMCAs saņemts ziedojums — 1 tonna speķa, cukurs, margarīns, tauki un piena pulveris palīdzībai tautiešiem Vācijā. Mēs zinām, ka šis sūtījums nav ne pirmais, ne pēdējais un, visas mantas un pārtiku, kas četru gadu laikā saņemta no Zviedrijas kopā saliekot, iznāktu vairāku vagonu krava. Es pats no Zviedrijas sūtījumiem, ne arī no kādas citas malas nekā neesmu saņēmis, un esmu priecīgs, ka man palīdzība nav bijusi vajadzīga, bet ceru, ka izteikšu daudzu Vācijā esošo latviešu domas, sacidams tautiešiem zviedru zemē īsti sirsnīgu paldies, sevišķi tāpēc, ka viņi ir tādi paši bēdu brāļi kā mēs, un katra krona, kas aiziet palīdzībai, viņiem jānopelna ar sūru darbu.

E. Jākobsons, Gēsthachtā

KAS NOTICIS AR SACENSĪBAS METIEM?

Pagājušajā gadā IRO izziņoja šīs organizācijas emblēmas metu sacensību. Solīja pēc sacensības beigām publicēt rezultātus, godalgas un godalgotos metus. Līdz šim tas nav manīts. Kur viss tas palicis? Ja meti nevajadzīgi, kādēļ tos nesūta atpakaļ?

Armijas minis
Rojals lūdz,
SED prasa

ASV armijas ministrs Roj
kārtoti lūdzis prezidentu Tr
ārlietu ministrija pārnem
pārvaldi. Ģenerālis Kle
reizes vēlējies atkāp
militārgubernātora amata.
paskaidro, ka ārlietu mi
pārņemt Vācijas pārvaldi a
Berlīnes blokāde.
Pēc viena mēneša Vašingt
saņemtā atbilde uz r
iecelotāju pieprasījumu par
Padomju Sav
Maskava atzīst, ka güstekņi
vēl ir un tos atbrīvos līdz
beigām. Maskava savukā
ka Rietumvācijā „tiek
250.000 Padomju Savienīb
„Rundschau" zino, ka febru
Padomju Savienības atgri
50.000 vācu güstekņu. Britu m
valdība šai sakarībā publicēju
paskaidrojumu, ka no 68
karaviriem, kas atgrie
okupācijas joslā, 43
vajadzēja ievietot slimn
SED kongresa beigās „vienb
pieņemts manifests, kurā pras
no Vācijas visus okup
un nodibināt centrālo
Vācu tauta manifestā aicinā
pret imperialistiem un
ar Padomju Savienību.

Nankingā palicis
valsts prezidents

Nacionālās Ķīnas valdība at
Nankingu un pārcēlusies uz K
kas atrodas trīs dienu v
atstatumā. Nanking
vienīgi valsts prezidenta
Ličunjens, lai sa
komunistu atbildi uz saviem
Ličunjens vis
kā kategoriski noraida Mao T
prasību apcietināt maršalu
Burmā jau vairākas dienas
iemieri, kas apdraud arī gal
Rangūnu. Soreiz tiem n
kopīga ar komūnistiem.
karmas cilts, kas prasa
Nemiernieki vienu b
tikai 50 km no Rangūn
Lielbritanijas sūtniecība
ziņojumu savam personālam
evakuācijai, ja stāvok
Pēdējās ziņas
ka Ziemeļu vienīgais
Grieķijā komūnisti iclauz
pilsētā un no
kalnu
studentus un 3. ierēdņus

Stalins ie

(Turpinājums no 1. lp.

teksts tūdaļ nodots
Trumenam. Kongresa
domju valdības galvas
pieņemta dalītām jūtām:
par to izrādījuši prieku,
rezervēti un ar lielu skep

No ASV ārlietu minist
skaidrots, ka Padomju Sav
nav publicējusi nekādu
aicinājumu sākt sarunas
jauno priekšlikumu pašreiz
pārbaudot, lai gan Vašing
oficiālas aprindas tos uz
lielu skepsi. Senāta ārliet
priekšsēdis senātors
izteicies: „Stalina inter
ieviest jaunu saprašanās
vārdiem tiešām sekotu dar
padomju valdības galvas
ņu uzņem optimistiski,

Britu valdība vēl nav
vācijas nomiera ofensīvai
aicinājumu sākt sarunas
pievienojas divas
vienā Padom
ārkārtīgi asā formā
otrā jautā Nor
pievienosies Atlantika
parasta lieta, ka
pieradusi draudēt

Tam par ieganstu
vienkārt, Padomju
novilcināt laiku ar
iecelotājiem un, otrā
Padomju Savienības
sagatavošanos, runājot
Līdz šim visi Maskavas

pas akcija ļu labā

OSIES AR CENTRĀLĀM

un ungāri. Iespējams, ka veco nometnes ierīko ārpus Vā-

ļem luterticīgiem un pareizti-, kam sagādāti galvojumi tie būtu virzāmi caur CWS kas biroju (Church World ce, DP Committee, 214, East reet, New York, N. Y.); tādā ceļā virza arī bezvārda galvo- s, kas gan saņemti vēl mazā ā. Visvairāk pieprasīti vieni- bet to ir jau stipri maz, un gadījumos pieprasītie vieni- nav atrasti; tādēļ darba devēji ūt būs spiesti pieprasīt ģimenes kus. CWS netaisa iekādu at- bu starp nometnēs un ārpusē ojošiem, izvēloties piemērotākos lidātus bezvārda galvojumiem. kāds izcelotājs sev sagādājis ojumus caur vairākām organi- ām, tad derīgs tikai tas, kas ais reģistrēts DW komisijā Va- onā un saņem EC numuru. Kat- izceļotājam būtu pie galvojuma ja jānostrādā vismaz gads. WS darba sanāksmes turpmāk ks kārtēji, nākošā — 22. feb- ī Minchenē. LCK inf. n.

oorganizēta otra ceļošanas akcija uz Misisipi

merikāņu pulkveža Kaliota or- izētās akcijas ietvarā iecelošanas ujas ASV saņēmušas ap 180 lat- u ģimenes no Hersbrukas un ap- ējām nometnēm — Valkas, Fiš- nas, Ambergas, Erlangenas un bachas. Pl. Kaliots atsevišķi ru- is ar katru ģimeni un centies to alīt piemērotā saimniecībā, pēc ējas ievērojot arī katras ģimenes ēšanos. Rodoties izdevīgākam ieņu grupējumam (dažā saim- cībā darbā saistītas vairākas ģi- nes), dažas mainījušas saimnie- vēl pēdējā brīdī. Tagad akcija eigta, un katrai saimniecībai pa- ots aizbraucēju ģimeņu sastāvs. Kaliots, pats vadīdams visu ak- u, pavadījis daudz neguļām kšu.

Raksts mūsu laikrakstā par Misi- i akciju sagādājis daudz vēstuļu visām Vācijas okupācijas joslām rsbrukas latviešu nometnes ad- nistrātorei Mēringai. Viņa lūdz rādīt, ka uz visām vēstulēm ar gumiem sagādāt darba iespējas isisipi štatā, viņai nav iespējams bildēt. Pašreizējā akcija pabeigta, pirms šīs grupas aizbraukšanas nas ģimenes nereģistrēs. Angļu franču joslas un no Hersbrukas āku nometņu iemītniekiem jāie- ro, ka pl. Kaliots vēlas runāt ar tru ģimeni un redzēt visus ģime- s locekļus. Darbam Misisipi šta- saistīti lauksaimnieki ar pieredzi.

A. Ls

ROFESORS A. ĀBELE PATEICAS

Pateicos visiem godājamiem tau- šiem, organizācijām un draugiem r skaistajām veltēm, apsveiku- iem un sirsnīgo līdzdalību manā gadu jubilejā 1949. g. 22. jan- ārī Valkā.

Ā. Ābele

VĒSTULES REDAKCIJAI

. Bierants, Ingolštatē

PALDIES ZVIEDRIJAS TAUTIEŠIEM

Latvijas 7. numurā LCK sēdes at- ferējumā lasīju, ka no Zviedrijas tviešu YMCAs saņemts ziedojums - 1 tonna speķa, cukurs, margarīns, uki un piena pulveris palīdzībai utiešiem Vācijā. Mēs zinām, ka s sūtījums nav ne pirmais, ne pē- ējais un, visas mantas un pārtiku, as četru gadu laikā saņemta no viedrijas kopā saliekot, iznāktu airāku vagonu krava. Es pats no viedrijas sūtījumiem, ne arī no kā- as citas malas nekā neesmu saņē- is, un esmu priecīgs, ka man pali- zība nav bijusi vajadzīga, bet ceru, a izteikšu daudzu Vācijā esošo lat- iešu domas, sacīdams tautiešiem viedru zemē īsti sirsnīgu paldies, evišķi tāpēc, ka viņi ir tādi pasi ēdu brāļi kā mēs, un katra krona, as aiziet palīdzībai, viņiem jāno- elna ar sūru darbu.

L. Jākobsons, Gēsthachtā

KAS NOTICIS AR SACENSĪBAS METIEM?

Pagājušajā gadā IRO izziņoja šīs rganizācijas emblēmas metu sacen- ību. Solīja pēc sacensības beigām ublicēt rezultātus, godalgas un god- lgotos metus. Līdz šim tas nav nāts. Kur viss tas palicis? Ja neti nevajadzīgi, kādēļ tos nesūta tpakaļ?

Armijas ministrs Rojals lūdz, bet SED prasa

ASV armijas ministrs Rojals atkārtoti lūdzis prezidentu Trumenu, lai ārlietu ministrija pārņem Vācijas pārvaldi. Ģenerālis Klejs jau vairākas reizes vēlējies atkāpties no militārgubernātora amata. Vašingtonā paskaidro, ka ārlietu ministriju pārņemt Vācijas pārvaldi aizkavējusi Berlīnes blokāde.

Pēc viena mēneša Vašingtonā un Londonā saņemta atbilde uz rietumu sabiedroto pieprasījumu par vācu gūstekņiem Padomju Savienībā. Maskava atzīst, ka gūstekņi Krievijā vēl ir un tos atbrīvos līdz 1949. gada beigām. Maskava savukārt norāda, ka Rietumvācijā „tiek aizturēti 250.000 Padomju Savienības pavalstnieku". SMA oficiozs „Tägliche Rundschau" ziņo, ka februārī no Padomju Savienības atgriezīsies 30.000 vācu gūstekņu. Britu militārā valdība šai sakarībā publicējusi oficiālu paskaidrojumu, ka no 6800 bij. vācu karavīriem, kas atgriezušies angļu okupācijas joslā, 43 proc. tūdal vajadzēja ievietot slimnīcās.

SED kongresa beigās „vienbalsīgi" pieņemts manifests, kurā prasīts izvākt no Vācijas visus okupācijas spēkus un nodibināt centrālo valdību. Vācu tauta manifestā aicināta cīnīties pret imperialistiem un sadarboties ar Padomju Savienību.

Nankingā palicis tikai valsts prezidents

Nacionālās Ķīnas valdība atstājusi Nankingu un pārcēlusies uz Kantonu, kas atrodas trīs dienu vilciena ceļojuma attālumā. Nankingā palicis vienīgi valsts prezidenta vietas izpildītājs Ličunjens, lai sagaidītu komūnistu atbildi uz saviem miera piedāvājumiem. Ličunjens visu laiku katēgoriski noraida Mao Tse Tunga prasību apcietināt maršalu Čangkaišeku.

Burmā jau vairākas dienas plosās nemieri, kas apdraud arī galvaspilsētu Rangūnu. Šoreiz tiem nav nekā kopīga ar komūnistiem. Sacēlušies karimas cilts, kas prasa neatkarību. Nemiernieki vienu brīdi atradās tikai 50 km no Rangūnas. ASV un Lielbritanijas sūtniecība devusi rīkojumu savam personālam sagatavoties evakuācijai, ja stāvoklis klūs draudīgāks. Pēdējās ziņas no Burmas liecina, ka valdības karaspēkam izdevies nemierniekus atspiest.

Grieķijā komūnisti ielauzušies Saloniku pilsētā un no amerikāņu lauksaimniecības skolas aizveduši 36 studentus un 3 ierēdņus.

BBC, BB

Staļins ievada „miera ofensīvu"

(Turpinājums no 1. lpp.)

teksts tūdaļ nodots prezidentam Trumenam. Kongresa aprindās padomju valdības galvas intervija uzņemta dalītām jūtām: kamēr vieni par to izrādījuši prieku, citi izturas rezervēti un ar lielu skepsi.

No ASV ārlietu ministrijas paskaidrots, ka Padomju Savienība vēl nav publicējusi nekādu oficiālu uzaicinājumu sākt sarunas. Staļina jauno priekšlikumu pašreiz rūpīgi pārbaudot, lai gan Vašingtonas diplomātiskās aprindas tos uzklausot ar lielu skepsi. Senāta ārlietu komisijas priekšsēdis senātors Konnelijs izteicies: „Staļina intervija varētu ievadīt jaunu saprašanās ēru, ja vārdiem tiešām sekotu darbi." Parīzē padomju valdības galvas deklarāciju uzņem optimistiski, tāpat Romā.

Britu valdība vēl nav publicējusi oficiālu nostāju. Pēc Reutera informācijas, politiskās aprindas par Staļina jaunajiem priekšlikumiem izsakās ar zināmu skepsi. Pirmdienas rīta laikraksti publicējuši interviju ar milzu virsrakstiem pāri visām pirmajām lappusēm. Preses kopīgais tonis tomēr neliecina par optimismu. Strādnieku partijas oficiozs „Daily Herald" konstatē, ka Kremlis parasti runā divās mēlēs — Staļina un Molotova. Abām šīm mēlēm tomēr esot viens un tas pats mērķis.

BBC dipl. redaktors par Staļina jauno interviju izteicās: „Padomju gaidītā miera ofensīva, kā parasts, sākusies ar preses interviju. Tai klāt pievienojas divas Molotova deklarācijas — vienā Padomju Savienība ārkārtīgi asā formā uzbrūk rietumiem, otrā jautā Norvēģijai, vai tā pievienosies Atlantika paktam. Ir jau parasta lieta, ka Maskava vienlaicīgi pieradusi draudēt un piedāvāt mieru.

Tam par ieganstu minami divi fakti: vienkārt, Padomju Savienība vēlas novilcināt laiku ar jaunām konferencēm un, otrkārt, aizkavēt Rietumeiropas un pārējās pasaules apvienošanos, runājot par mieru. Līdz šim visi Maskavas piedāvājumi allaž skaņējuši jauki. Bet kad par tiem uzsāktas sarunas, rezultāti vienmēr līdzinājušies nullei. Staļins pārstāv divas diplomātijas — Marksa-Ļeņina, kas runā par pasaules revolūciju, un otru, kas propagandas nolūkos domāta rietumiem. Interesants ir arī tas apstāklis, ka padomju valstsvīri mīl runāt ar žurnālistiem, bet, piemēram, izvairās atbildēt uz bijušā ASV ārlietu ministra Bernsa priekšlikumu par 40 gadu paktu. Skaidrs, ka Staļins ar savu jaunāko interviju vēlas novilcināt tikai laiku, lai rietumus aizkavētu organizēties. Bet demokratijām jau bijuši bēdīgi piedzīvojumi ar konferencēm, kas vienmēr beigušās bez jebkādiem rezultātiem.

BBC, Št, M

KAŖU VARĒTU IZŠĶIRT MĒNEŠA LAIKĀ, JA...

Kādā amerikāņu speciālā žurnālā, kara lidotājs pulkvedis Smiss aplūko iespēju nākamo pasaules karu izcīnīt viena mēneša laikā. Jaunā zibenkara stratēģiju varētu ietvert trīs atzinumos: pirmkārt, spēcīga gaisa flote, otrkārt, atombumba, treškārt, preventīvs kara izraisījums, pie kam pēdējo noteikumu Smiss uzskata par absolūti nepieciešamu ātrai kara norisei. Viņa gaisa zibenkarš vispirms dibinās uz atzinumu, ka atombumbu vismaz 200 reižu lielāko iznīcināšanas spēju dēļ ir pilnīgi pietiekami, ja virs ienaidnieka territorijā izmeklētiem mērķiem nokļūst 300 ar atombumbu kravu apgādātas lidmašīnas, jo tad tās spētu vienā pašā uzlidojumā nodarīt tikpat lielus postījumus, kā visā pēdējā kara laikā ASV gaisa flote Vācijā.

Šāds koncentrēts, milzu zemes trīcei līdzīgs trieciens ne vien spētu iznīcināt territoriālā ziņā ļoti plašas valsts kara rūpniecību un karam nepieciešamo saimniecisko aparātu, bet tas stipri samazinātu šīs valsts iedzīvotāju skaitu un iznīcinātu gandrīz visus kara rūpniecībā nepieciešamos un nealizstājamos strādnieku un speciālistu kadrus. Tas neizbēgami radītu arī politiskās un vispār katras organizācijas sabrukumu, pret ko nespētu cīnīties arī visnesaudzīgākais valsts varas aparāts. Taču viss tas saistās ar pamatnoteikumu — piepešu, no pretinieka negaidītu un 'zdevīgā momentā izraisītu preventīvkaru, līdzīgi japāņu uzbrukumam ASV kara flotei Pērl Harborā, tikai gigantiskos, vēl nebijušos apmēros.

Plkv. Smisa plāns ASV generālštābā tomēr nav iemantojis atzīšanu, vispirms tādēļ, ka generālštābs nav pārliecināts, vai gaisa zibenkarš pret Padomju Savienību spētu dot izšķirējus panākumus un pie tam īsā laikā. Stratēģi domā, ka pat preventīvkara un piepeša uzbrukuma gadījumā krievu aizsardzība varētu izrādīties efektīvāka, nekā to parasti domā, un pat no lielākas gaisa flotes, kas ievērojami pārsniegtu 300 lidmašīnas, tikai varbūt nedaudzas ar savu atombumbu kravu sasniegtu mērķus. Bez tam arī preventīvkarš ASV kā īstai demokratijai nav pieņemams. Ģenerālštāba domas tamdēļ sveras uz tādas atziņas pusi, ka nākamā pasaules karā, vismaz tā sākuma stadijā, operācijas iesāksies pēc tiem pašiem principiem kā iepriekšējā. Tā savā laikā domāja arī Francija un Anglija un — rūgti pievīlās jo Hitlera ģenerāļu stratēģija tomēr nebija apstājusies tur, kur beidzās pirmais pasaules karš ...

— jv —

NODIBINĀTA EIROPAS PADOME

(Turpinājums no 1. lpp.)

ministrs grāfs Sforca to apzīmēja „par vienīgo iespēju, kā novērst karu". Lielais amerikāņu laikraksts „New York Times" pārliecināts, ka Eiropas padome nodrošinās pasaulei mieru. Ātro vienošanos panākuši saimniecības apstākļi un komūnisma draudi. Britu neatkarīgais „Observer" konstatē, ka beidzot pārietas robežas, kas šķīra veco Eiropu no jaunās.

Padomju ārlietu ministrijas nepamatotos uzbrukumus visi laikraksti un valstsvīri asi noraida. ASV senāta ārlietu komisijas priekšsēdis senātors Konnelijs paskaidroja, ka Savienotās Valstis nekad nav domājušas mazināt UN autoritāti. Ja kāds to darījis, tad tā ir Maskava ar saviem veto. Atlantika pakts nav domāts agresijai, bet gan aizsardzībai. Londonas svētdienas laikraksts „Sunday Chronicle" konstatē, ka Padomju Savienība „auksto karu" tagad vēl vairāk pastiprinās, bet „The People" domā, ka Maskavas uzbrukumi ir jauns Staļina manevrs, lai iegūtu labākus priekšnoteikumus eventuālām sarunām.

BBC, BB, M

DAŽOS VĀRDOS

Izraēlu de facto atzinusi arī Lielbritanijā. Londona uzaicinājusi Telavivu apmainīties diplomātiskiem pārstāvjiem. Informētas aprindas aizvien vēl turpina runāt, ka Bevins atkāpsies, tiklīdz būs parakstīts Atlantika pakts.

Katoļiem šodien jābūt tikpat stipriem kā pirmajos gadsimtenos, uzrunā eucharistiskajam kongresam Bolivijā svētdin Vatikāna radio teica pāvests Pijs XII. Sv. Pētera baznīca var sagrūt pelnos, var aiziet bojā arī pāvests, bet katoļu baznīca pastāvēs mūžīgi.

Uz Japānu piektdien izbrauca ASV armijas ministrs Rojals. Oficiālajā paskaidrojumā teikts, ka Ķīnu viņš neapmeklēs.

Pret Itaļu kaujas kuģa „Julio Cesare" un vairāku kreiseru izdošanu Padomju Savienībai piektdien demonstrējuši Italijas studenti.

„Es neticu karam ar Padomju Savienību, jo tas nav labākais līdzeklis, kā Maskava var sasniegt savus mērķus," izteicās ģenerālis Eizenhauers juristu sanāksmē Ņujorkā.

10 vācu policisti apcietināti Hannoverā. Pēdējos divos gados viņi izdarījuši daudzas ielaušanās britu apdzīvotajos namos. Pats „policijas meistars" rūpējies, lai viņa kollēgas neviens „darbā" netraucētu.

Revolūcija izcēlusies Paragvajas galvaspilsētā Asunsiatā. Valsts prezidents Gonzaless un vairāki ministri patvērušies Brazilijas sūtniecībā.

Uz 2 mēnešiem cietumā notiesāti 6 vācu strādnieki Diseldorfā, kas atteicās nomontēt mašīnas Krupa fabrikā. Viens apsūdzētais attaisnots.

3 amerikāņu civilierēdņus kādā ciemā Insbrukas tuvumā Austrijā apcietinājusi franču militārā policija. Ir aizdomas, ka viņi piedalījušies starptautiskā spekulantu bandā un tāpēc no Vācijas izbēguši. ASV virspavēlniecība Eiropā paskaidrojusi, ka bandas rīcībā bijuši 85 auto, ko vadījuši amerikāņu karavīri vai civilierēdņi. Kādā automobilī atrastas 106 Leikas, kādā citā 3500 bārdas skujamo nažu.

Uz 16 gadiem notiesāto archibīskapu Stepinaču gatavojas atbrīvot Dienvidslavijas valdība, izteicies Triestas biskaps. Viņam esot droša informācija, ka Stepinačam cietumā atlauts lasīt un pastaigāties.

Līdz 1950. gadā jūlijam nodibināt Indonēzijas federāciju Holandei uzdevuši Drošības padome.

Jau otrreiz vajadzēja atlikt prāvu pret Rietumvācijas komūnistu vadoni Maksi Reimani. Tai bija jānotiek pirmdien Diseldorfā. Pūlis, dziedot internacionāli, pārrāva policijas kēdes un ielauzās tiesas zālē, tādējādi aizkavējot tiesnešu darbu.

1,1 miljardu franku franču tautai izmaksājusi Apvienoto Nāciju sesija Parīzē.

Par 2 markām varēs nopirkt Rietumvācijā īpašu piemiņas medaļu gaisa tiltam, kurā iegravēts — „Pasaule apbrīno berliniesu cīņu". 5000 medaļas izgatavojuši kāda Hamburgas monētu fabrika. 50 feniņu no min. maksas nāks Berlīnei par labu.

3500 t rīsa Rietumvācijā ievedīs no Italijas. Šis ir pirmais gadījums, kad vienošanās panākta bez okupācijas iestāžu atbalsta.

6 vagonus apelsīnu un citu dienvidu augļu Rietumvācijas bērniem ziedojusi Spānija.

1,5 miljoni kurpju ražos Vācijā masu patēriņa preču ietvaros, līdzšinējo produkciju dubultojot.

Benzīna nodokli Vācijā ievedīs tuvākā laikā, lai ierobežotu patēriņu. Militārā valdība pretējā gadījumā draudējusi ierobežot ievedumus.

25.000 leju Rumānijā jāmaksā par laulību baznīcā un 10.000 par bērna nokristīšanu. Rumāņu strādnieks mēnesī nopelna 3500 leju. Šīs pasakainās cenas valdība nolikusi, lai „atsvešinātu" ļaudis no baznīcas.

Negaidītā inspekcijā 14 Ziemeļreinas — Vestfāles dzirnavās konstatēts, ka bez izņēmuma visas nodarbojas ar melnā tirdzniecību par neatļauti augstām cenām.

Berlīnes filharmoniķus februāra vidū diriģēs pazīstamais vācu komponists Pauls Hindemits, kas ieradīsies bij. Vācijas galvaspilsētā 13. februārī.

Padomju Savienības sportistiem jābūt labākajiem pasaulē, raksta „Pravda". Bet, diemžēl, trūkstot sporta laukumu. Fiziskās kultūras reorganizācija tāpēc jāpārņemot arodbiedrībām.

CEĻRĀDIS

Ceļotāis pieturēja mašīnu pie vientuļas lauku saimniecības un prasīja ceļu uz tuvāko apdzīvoto vietu, kur būtu viesnīca.

„Brauciet tur taisni leiā," ar roku norādīja saimnieks. „Tad brauciet, kamēr nonākat pie vietas, kur ceļu krusto augstsprieguma elektrības vads. Tad nogriežieties pa kreisi. Pēc pāris kilometriem atkal būs krustceles, tad atkal griežieties pa kreisi un brauciet trīs kilometrus.

„Labi, paldies," teica ceļotājs, „bet sakiet, kur es tad būšu nonācis?"

Vecais smaidīja: „Jūs būsit nonākuši tieši šai pašā vietā."

Braucējs ieplēta acis: „Šai pašā vietā? Bet kāda velna pēc man būtu jāatgriežas šai pašā vietā?"

Saimnieks izņēma pīpi no mutes un nospļāvās: „Lai es jums tad varētu izstāstīt tālāko ceļu. Ja stāstīšu jums visu uz reizi, jūs varat sajaukt un nomaldīties."

Pēc „Tit-Bits"

Sojas pupa var aizbaidīt bada spoku no zemes virsus

ANGLIJĀ un AMERIKĀ ĒD „FROOD", BET BADA ZEMĒS ĒDĪS MPF

„Frood" saucas jaunākā ve.da pārtika, ko jau var dabūt viesnīcās, restorānos, kantīnēs, skolās un slimnīcās Amerikā un arī Anglijā. Tā ir saldēta pārtika, kas pilnīgi sagatavotā veidā var glabāties gadiem ilgi. Atšķirībā no saldētas pārtikas, ko lietoja līdz šim, nesasaldē tikai ēdlena atsevišķās sastāvdaļas, bet visu sagatavoto ēdienu — ar mērcēm, salātiem un citu, kas tur piederas klāt — pēc tam ievista cellofana masā, nosūta uz vietām, kur to patērēs, un glabā tik ilgi, cik tas vajadzīgs. Londonā var dabūt, piemēram, tomātu viru, kas sasaldēta iesarkanos, glītos kieģelīšos, pēc Parīzes parauga izgatavotus ceptus kartupeļus ar piedevām cellofana papīrā, ceptu cāli ar piedevām, sautētus augļus utt.

„Frood" patiesībā izgudrots amerikāņu armijas vajadzībām, bet tikai pēdējā laikā patenti atlauts izmantot arī privātam tirgum. Pamatprincips ir gaužām vienkāršs — labs pavārs var sagatavot jebkuru ēdienu, un to, iekām mērces un sulas paguvušas atdzist un smaržas izgarot, sasaldē. Pēc tam sasalušo masu piemēroti iesaiņo, un pat trīs cetrus gadus pēc sasaldēšanas ēdiens garšo tik labi, ka pat meistarpavāri nevar aogalvot, ka kaut kas no viņu mākslas darba būtu bojāts, tāpat kā ķīmiskās un citādās analizēs nevar konstatēt, ka būtu zudusi kaut niecīga daļa no barības vērtības. Laikraksti ziņo, ka „Frood" gūst arvien lielāku piekrišanu, jo reizēm tas ir liels atspaids namamātēm, bet vienmēr milzīga priekšrocība mazākiem restorāniem, kam nav tik lielas virtuves, lai tūlīt varētu apmierināt izlutinātu viesu speciālās vēlēšanās.

Blakus minot, šis izgudrojums nav nekāds jaunais, jo Sibirijas trimdinieki un bēgļi jau sen izmantojuši iespējas vienreiz pa vairākiem mēnešiem savārīt ēdienus, sasaldēt tos brīvā dabā, un pēc tam, ja tas vajadzīgs, vest sasaldētās maltītes līdz ragavās.

Bez tam — tā saka citi — mēs dzīvojam laikmetā, kad lielākai daļai no vecās zemeslodes iemītniekiem nav vis jārisina problēma, cik gardi un cik ērti paēst, bet gan — kā vispār varētu paēst. Jau vairākkārt zinātnieki norādījuši uz to, ka pēdējos trīs gadu simteņos zemeslodes iedzīvotāju skaits pavairojies no apm. 400 milj. uz 2 biljoniem, un ka drīz šiem daudzajiem cilvēkiem vairs nebūs ko ēst. Pēc dažu domām, jau tagad divas trešdaļas cilvēku dzīvojot pusbadā. Līdzšinējā veidā arī neesot izredžu zemes virsū ražotos pārtikas krājumus tik strauji pavairot, lai arvien pieaugošās cilvēku masas pietiekami pabarotu.

Ievērību pēdējā laikā izpelnījies līdzeklis, kas nosaukts par MPF (Multi Purpose Food — Pārtika daudzām vajadzībām). Kalifornijas zinātnieks Dr. Bursuks izgudrojis šo pārtikas līdzekli jau priekš trim gadiem, bet tikai priekš nelīga laika tā masveidīgu ražošanu sākusi kāda Losandželosas firma.

MPF aizņemot tikai vienu desmito daļu no tās telpas, kas nepieciešama parasto pārtikas vielu transportam. No 750 gramiem varot paēdināt 10 personas. Porcija, kuras barības vērtība atbilst bifstēka, kartupeļu, zaļo pupiņu un piena porcijai, maksājot tikai 6 centus.

Kopš augusta uz dažādām pasaules malām ciešā sadarbībā ar dažādām palīdzības organizācijām esot izsūtītas 1.500.000 mārcinas MPF, no kā varot izgatavot 13 milj. maltīšu. Pēc šo paraugdevu izsūtīšanas, sabiedrība, kas izvēlējusies lepno nosaukumu „Meals for Millions" ievadījusi sarunas par lielāku MPF daudzumu pārdošanu Francijai, Spānijai, Italijai, Izraēlai, Ķīnai uc zemēm.

MPF sastāv no sojas pupām, atūdeņotām saknēm, garšvielām un mākslīgiem vitamīniem. 68 proc. no maisījuma ir sojas pupu smalkumi, kas jau sen pazīstami kā loti barojoši, bet agrāk nebija lietojami tāpēc, ka sojas ella rada pārāk nepatīkamu garšu. Īstais jaunā izgudrojuma noslēpums ir veids, kā šo garšu iznīdēt.

Vienīgā organismam svarīgā viela, kas MPF nav atrodama, esot C vitamīns, bet tas palaikam atrodams citās pārtikas vielās, kuru nekur pasaulē, izņemot vistālākos ziemeļu apgabalus, netrūkstot. „Meals for Millions" arī neapgalvo, ka MPF varētu pilnīgi aizstāt jebkādu citu pārtiku, bet uzskata, ka tas drīz klūšot par ideālu papildinājumu visiem tiem cilvēkiem, kas nevar ar savā zemē iegūstamiem parastiem pārtikas līdzekļiem „kārtīgi paēst". Viena no vislabākām MPF īpašībām esot tā, ka to varot vārīt kopā ar nelielu gabaliņu zivs vai gaļas un viss ēdiens tad iegūstot zivs vai gaļas garšu. Jau tagad Kalifornijā ik mēnešus izgatavojot 50.000 kg MPF, bet paredzams, ka nākošos mēnešos pieaugs pieprasījums, kura apmierināšana nekādas rūpes neradīšot, jo MPF bez sevišķiem grūtumiem varot ražot gandrīz neierobežotos apmēros. Uz kādu laiku, vismaz, sojas pupa varot aizbaidīt bada spoku no zemes virsus.

X

PĀRREDAKTORS

„Mūsu kollēga Rails, kas vada laikrakstu Chronotype," 1851. g. rakstīja kādā Bostonas avīzē, „ir žurnālists ar apbrīnojamām darba spējām. Mums bija izdevība viņu novērot darbā: katrā rokā viņam bija spalva un viņš rakstīja vienā laikā divus artiķeļus par diviem dažādiem tematiem; ar kājām viņš kustināja šūpuli, kurā gulēja viņa dvīņi, pie tam svilpoja ‚Sveika Kolumbija' un pie visa tā vēl lasīja Teodora Parkera runas, kas atradās viņa priekšā uz galda."

Cangkaišeks sāk privātu dzīvi

Četros automobiļos Čangkaišeks un viņa piederīgie ieradušies nelielajā Čikovas ciemā, kur ģenerālisims nolēmis sākt privātu dzīvi pēc atteikšanās no varas Ķīnā. Korespondenti, kas gribēja pavadīt Čangkaišeku, netika tālāk par Ningpo, jo no turienes uz mazo ciemu 32 km attālumā neiet ne vilciens, ne autobusi. Čikovas ciems atrodas 120 km uz dienvidiem no Šanghajas.

Toties apmēram 500 ciema iedzīvotāji šāva gaisā raķetes un sauca „tsung tung wan hsui". Latviski tas nozīmē: „Tūkstots gadu, lai dzīvo mūsu prezidents!" Čangkaišeks izkāpis no auto un atbildējis: „hao, hao, hao!", kas nozīmē: „Smalki, smalki, smalki!" Viņš apmeklējis savas mātes kapu un pēc tam pazudis no ļaužu acīm.

Nams, kur Čangkaišeks apmeties, atrodas vienīgajā Čikovas ielā, kur uzcelti arī daži moderni skolu nami, kur jau daudzus gadus klusībā dzīvo vairāki no ievērojamākiem Ķīnas zinātniekiem. Ģeneralisims, acīm redzot, grib pavadīt mierīgas dienas pārrunās ar šiem filozofiem.

NYHT

Dzīvs pulkstenis, kas zvana jau 40 gadus

Japānas Kasamas ciema tēlnieks Tojomi Miura, kas dzīvo loti vientuļi, kopš 40 gadiem katru pilnu stundu pavēstī ar gonga sitienu. Ciema iedzīvotāji apzvēr, ka Miura savu uzdevumu, ko pats brīvprātīgi uzņēmies, veic dienu un nakti un visos 40 gados nevienu stundu nav izlaidis. Par tēlnieka savādās rīcības iemeslu ciemā stāsta, ka Miuram pirms 40 gadiem bijis jādodas svarīgā ceļojumā, bet pulksteņa trūkuma dēļ par pāris minūtēm nokavējis vilcienu, par ko viņam bijis smagi jācieš.

Kad kādu dienu Miura sācis katru stundu sist gongu, ciema iedzīvotāji domājuši viņu jukušu, bet vēlāk pieraduši palauties uz Miuras stundām un pieskīruši viņam pat 20 jenu lielu mēneša pabalstu. Kara sākumā visi zvani un gongi bija jānodod pārstrādāšanai bruņošanās vajadzībām, bet Miura kavējās rīkojumu izpildīt. Šodien viņš ir 67 gadus vecs un ar citiem cilvēkiem labprāt nesatiekas.

SIZ

Ar pieri sienā

IRO kuģu pavadītāju ziņojumi, ka izceļotāji uz kuģiem aplamā kārtā iemainot vērtīgas mantas pret cigaretēm, pamudinājuši Ženēvas štābu izdot oficiālu paskaidrojumu visiem DP, ka ASV, Austrālijā un Kanādā cigaretes ir lētas, tām nav maiņas vērtības un tās nevar pārdot melnā tirgū. — Tātad pulksteni par trim pacņām nevajaga atdot.

*

Taksarkanā, Arkanzas štatā, Džēms Kindrels pieprasījis, lai šķir viņa laulību ar viņa 15 gadu veco kundzi, apgalvodams, ka viņa uzvedoties kā bērns.

*

Vilhelma Knēla vadītais auto bija sadūries ar vilcienu. Tiesā smagi ievainotajam šoferim bija jāatbild par satiksmes traucēšanu. Ķelnes būvju virspadomnieks paskaidroja: „Apsūdzētais būtu varējis sadursmi novērst, ja viņš savlaicīgi pirms brauciena iesākšanas būtu informējies par to, vai un kādā laikā vilcieni šķērso ceļu, pa kuru viņam jābrauc."

PADOMJU PULKVEDIS TOKĀJEVS STĀSTA (5)

Padomju aviācija vēl 15 gadu aiz britu un amerikāņu aviācijas

Kad Staļins un Molotovs 1945. gadā pirmoreiz ieraudzīja amerikāņu un britu aviācijas sagrautās vācu pilsētas, viņi bija augstākā mērā satriekti nevis aiz līdzjūtības pret vāciešiem, bet apzinoties, cik nevarīga ir Padomju Savienības aviācija. Drausmīgie drupu lauki Berlīnē, Magdeburgā, Kemnicā un Drēzdenē liecināja, ka sabiedroto gaisa spēkiem nebija mazākas nozīmes uzvaras izcīnīšanā kā krievu ārkārtīgi lielajiem cilvēku upuriem. Pēc atgriešanās Maskavā nekavējoties tika sasaukta politbiroja sēde, kurā nolēma vislielāko uzmanību veltīt Padomju Savienības aviācijas reorganizēšanai.

Raksta turpinājumā pulkvedis Tokājevs analizē tos ieganstus, kas kavējuši krievu gaisa spēku attīstību. Pirmkārt, tā ir Padomju Savienības nedzirdētā birokratija un augstāko vadoņu neuzticēšanās. Sākot ar 1937. gadu politbirojs atcēlis vai likvidējis šādus padomju aviācijas virspavēlniekus: Alksni (1937. gadā), Ļoktjonovu (1938.), Rižagovu (1940.), Sumuškeviču (1941.) un Novikovu (1946.). Pie tam atcelti tika ne vien paši virspavēlnieki, bet arī visi tuvākie līdzstrādnieki un adjutanti. Staļina tīrīšanām par upuri krituši bez tam vēl 4 aviācijas maršali un 4 ģenerāļi, nerunājot nemaz par zemāko pakāpju virsniekiem.

Līdzīgs liktenis Padomju Savienībā bijis arī visiem spējīgākajiem konstruktoriem. Tupoļjevs, Petjakovs, Archaņģelskis un d. c. savas dzīves labākos gadus pavadījuši cietumos. Kopš maršala Tuchačevska prāvas, apmainīts gandrīz viss aviācijas augstākais un zemākais personāls. Otrs svarīgākais ieganst padomju aviācijas atpalicībai ir anormālie apstākļi, kādos jāstrādā zinātniekiem un konstruktoriem. Katru personīgo iniciātīvu nomāc centrālizētā pārvalde un kontrole. Komūnistu partija un īpaši politiski komisāri nepārtraukti uzrauga visas fabrikas, izmēģinājumu stacijas, laboratorijas un konstrukcijas institūtus. Nevienā citā valstī nav tāda stāvokļa, kad zinātniekiem pavēl noteiktā laika sprīdī konstruēt kādu jaunu lidmašīnas tipu vai „izgudrot" svarīgu motora vai citas aviācijas ierīces daļu. Ja noliktajā terminā zinātnieks to nav veicis, viņu apvaino sabotāžā, notiesā un iesloga cietumā. Lai no šīs nelaimes izbēgtu, konstruktori parasti savu uzdevumu veic, pārsniedzot plānu par vairākām simts procentēm. Bet šie izgudrojumi eksistē tikai uz papīra.

Un tomēr padomju aviāciju nevajaga novērtēt pārāk zemu. Daudzi spējīgi konstruktori veikuši ievērojamus sasniegumus, burtiski sēdēdami cietumos vai koncentrācijas nometnēs. Aeronautikas teorijā Padomju Savienības gaisa spēki atrodas uz vienāda līmeņa ar amerikāņu vai britu aviāciju. Bet lidmašīnu motoru ziņā atpalicība skaitāma vismaz uz desmit gadiem. Tas pats sakāms par metalla lidmašīnu kermeņiem, aviācijas apgādi ar mērinstrumentiem un radara ierīcēm. Līdz 1948. gadam Padomju Savienībai nebija nekādas pieredzes aklajos lidojumos. 1947. gadā krievu pilotiem, amerikāņu pretimnākšanas dēļ, pirmoreiz bija iespēja lidot naktī ar ASV smagajiem bumbvežiem.

Iznīcinātāju skaita ziņā, saka pulkvedis Tokājevs, Padomju Savienības aviācija stipri pārsniedz ASV un Lielbritaniju. Maskavas rīcībā ir arī pietiekami kadri labi sagatavotu lidotāju. Bet kvalitātes ziņa neviens padomju iznīcinātājs nevar līdzināties ar veco britu „Spitfire", nemaz nerunājot par modernajiem „Air-Cobra". Padomju Savienības turbolidmašīnas atrodas vēl izmēģinājuma stadijā. Arī labāko krievu tipu — „Mig 9" nevar salīdzināt ar britu „Vampire", kur nu vēl ar „Dh 108".

Katastrofālo motoru trūkumu Padomju Savienībā novērsa britu augstsirdīgā rīcība, kad Maskava nopirka slaveno „Rolls-Royce" turbomotoru. Kremlis to uzskata par vislielāko palīdzību, kāda jebkad saņemta no rietumiem. Nav labāks stāvoklis Krievijā arī ar bumbvežiem. Kara laikā Maskavas ricībā nebija neviena bumbveža, ko varētu salīdzināt ar britu „Lancaster B 17" vai ar amerikāņu gaisa cietoksni „B 29". Tas arī bija galvenais ieganst, kāpēc krievu aviācija nevarēja bombardēt vāciešu aizmugurī. Labākie vidējā smaguma krievu bumbvežī „Tu 2" un „Pw 2" bija gan modernas mašīnas un vēl tagad sastāda padomju aviācijas mugurkaulu, bet arī tos nevar salīdzināt kaut ar britu „Moskito". To pulkvedis Tokājevs konstatējis pēc aizbēgšanas uz Lielbritaniju, kad viņam bija iespēja iepazīties ar angļu aviāciju.

Pēc otra pasaules kara politbirojs devis rīkojumu pilnīgi reorganizēt padomju smagos bumbvežus un apbruņot tos moderniem vācu ieročiem. Šis plāns nosaukts par „Tāllidojumu aviāciju" un apzīmēts ar trim burtiem ADD. Politbirojs tam veltījis sevišķu uzmanību. Jau tas apstāklis, ka ADD nav padots aviācijas virspavēlniecībai, bet galvenajam štābam, nozīmē, ka Kremļa acīs tam ir vai „glābēja nozīme". ADD ietilpst arī Tupoļeva konstruētais smagais bumbvedis, kas patiesībā ir amerikāņu „B 29" kopija. Otra pasaules kara laikā Sibirijā bija spiesti nolaisties divi ASV supercietokšņi. Padomju iestādes tos paturēja un vēlāk papildināja pēc tiem datiem, kas bija publicēti amerikāņu „Zilajās grāmatās". Tokājevs domā, ka Tupoļeva bumbvedis „jau pārdzīvojis savu izmēģinājumu stadiju" un tagad to ražo masu produkcijā.

Padomju Savienībā ir daudzas lidmašīnu fabrikas, kas visu laiku strādā pilnos apmēros. Gadā produkcija viegli var sasniegt 45.000 līdz 50.000 lidmašīnu. Un tomēr pulkvedis Tokājevs pārliecināts, ka līdz 1950. gadam Padomju Savienība nebūs spējīga ražot kaut nieciņu daļu to moderno lidmašīnu, kas tagad jau ir ASV un Lielbritanijas ricībā. Viskrasāk krievi izjūt tu. bolidmašīnu trūkumu. Ja Vācija karu nebūtu zaudējusi, Maskavai nebūtu neviena turboiznīcinātāja. Arī tagadējais „Mig 9" ar 800 km lielu stundas ātrumu nevar līdzināties modernajām amerikāņu vai britu mašīnām. Turbolidmašīnu produkciju Padomju Savienībā traucē speciālistu trūkums, sliktie motori un vairāki technoloģiski ieganst. Aviācijas attīstība bez ciešas sadarbības ar zinātniskiem pētījumiem nav domājama. Šai ziņā padomju gaisa flote ir vismaz par 15 gadiem atpalikusi ASV, Lielbritanijai un Vācijai.

Padomju Savienības arktiskā aviācija, raksta beigās piebilst pulkvedis Tokājevs, liekas tomēr veikusi savus uzdevumus. Lai gan arī te notikušas nepārtrauktas tīrīšanas, no kurām spējis paglābties vai vienīgi Papaņins, jo viņš nenorijot nevienu ūdens malku, neuzsaucis Staļinam „lai dzīvo", daudzi drosmīgi krievu piloti pārlidojuši ziemelpolu un pierādījuši savas spējas. Civilā aviācija Padomju Savienībā, piebilst Tokājevs, ir ārkārtīgi atpalikusi. Satiksme notiek vai vienīgi ar amerikāņu vecajām „C 17" lidmašīnām.

„LATVIJAS" ABONEMENTS.

pasūtinot laikrakstu pa atsevišķiem eksemplāriem (līdz 3 eks. iesk.), maksā DM 3.— mēnesī + DM 0,50 par piesūtīšanu; pasūtinot kollektīvi vairāk par 3 eks. — DM 3.— mēnesī par eksemplāru; pasūtinot uz ārzemēm un maksājot Vācijā DM 3.— mēnesī + DM 1,30 par piesūtīšanu. Sludinājumi maksā DM 0,70 par vienslejīgas nonpareilles iespiedrindas aizņemto telpu. Darba meklēšanas sludinājumi par puscenu.

Abonementa pieteikumi, sludinājumi, naudas pārvedumi un korespondence adresējama „Latvijai" (13b) Günzburg/Do., Bürgermeister-Landmannplatz 7.

Latvija iznāk trīs reizes nedēļā — otrdienās, ceturtdienās un sestdienās.

Aida Niedra

Ērgļu kalns

Pār Ērgļu kalnu lejup tek aizā
sudrabains strauts,
No rita dūca vētra, un tāles apdzisa;
Jau debess skaidra un tuva, un
gaisma pārlija
Pār aizmigušo zemi. Birst tekā
akmens rauts,
Snauž pumpurs, glabādams sulu,
laiks vilku mēnesim lauts.
Mirkst skabārdis ziemas rasā, pin
ēfejs vītni maigs.
Pret pasauli pavērsts mierīgs no
mūžiem Dieva vaigs.
Nes bēgule plaukstā zaru sūrs
pilādža čemurs skauts;
No Ērgļu kalna lejup tek aizā
sudrabains strauts.

RITA HAIVORTE,
populārā amerikāņu filmu aktrise, gatavojas doties laulībā ar pasakaini bagātā Indijas naboba Aga Khana dēlu Ali Khanu.

GAILIS

Nikolaja Kalniņa stāstiņš par nometnes dzīvi

(1. turpinājums)

Redzot, ka draudi nevēršas darbos, Amola kundzei dusmas par kaimiņienes uzbrukumu pārsvila. Pirms griešanās uz savu pusi viņa mēģināja runāt atkal mierīgi: „Neķildosimies nieku dēļ! Vienreiz jāpanes vienam, otreiz otram kāds troksnītis."

Bet Bituma kundzi tāda valoda nevarēja vēl vairāk.

„Troksnīti?!" viņa izsmejoši iesaucās. „Gaila spicā balss griež kā ar nazi, bet viņai tikai troksnītis!"

„Nu ka troksnītis," Amola kundze uzsauca. „Ja gaila balss būtu kāda kara taure, tad arī citi kaimiņi sūdzētos. Bet Alksnītis pat saka, ka viņam gaiļa dziedāšana patikot. Atgādinot dzimteni."

„Mani neinteresē, ko saka Alksnītis, Bērziņš vai Prieditis, mani interesē, lai mani nervi paliktu dzīvi."

„Labi," Amola kundze piegāja pie loga un raudzījās pagalmā, kur pa dienu rotaļājās mazie. „Tu gribi saglabāt nervus, es savus bērnus. Nekādam greznumam mēs putnus neturam. Pati zini, cik kopkatls liess."

Bituma kundze paklaudzināja ar kocenēm uz priekšu, iebelza atkal ar purngalu spainim pa sāniem, tad strupi ironizēja: „Ja kopkatls liess, ņokauj putnus, kļūs treknāks."

Nu Amola kundze no jauna apskaitās: „Ja tu tā runā, tad spārdies vien tālāk. Tik zini, tavu untumu dēļ es savu gaili nevaļāšu."

„Un es atkal tavu bērnu dēļ neļaušu sevi spidzināt."

Abas kaimiņienes izšķīrās asas kā eži.

Pie sava trauka aizgājusi, Amola kundze domāja: „Kas to būtu gaidījis, ka nieka gailis var sadziedāt tik lielu traci."

Bet Bituma kundzes prāts bija vēl satrauktāks. Galvā nu malās šaubīga doma: ja Amoliene tik droša un uzstājīga, dlezin, vai ar policiju varēs viņas mīluli apklusināt. Nebija tak nekur dzirdēts, ka kādam gailim būtu aizliegts dziedāt. Un ja arī aizliegtu, tad laikam gan tikai istabā. Bet Amolu gailis, lūk, dziedāja gan nešķīsti tuvu ausīm, bet tomēr pagrabā.

Bet ko tad?

Gaidīt, kamēr kāds puika iemet ar akmeni, vai gailis pats kaut ko nelabu ieknābj? Nometnē tādi gadījumi bija. Bet šī cerība varēja piepildīties pēc mēneša, pusgada, gada vai nekad. Ja gribēja ātri saglabāt nervus, vajadzēja atrast drošāku līdzekli. Ar tādu atziņu Bituma kundze atstāja gaiteni. Izberztais klons viņai aiz muguras spīdēja, bet domas bija pavisam tumši savandītas.

Tajā dienā Bituma kundze izdomājās krustu šķērsu, bet nekas labs neradās.

Domāja arī Amola kundze. Kaut uzbrukumā viņa tāpat kā Bituma kundze nepadevās, vēlāk tomēr sāka šaubīties:

„Ja negribam katru dienu karu, tad putniem jāatrod cits miteklis."

„Bet kur?" bērni uztraukti jautāja.

„Būs jāpārvācas uz drupām pie sagrautajiem zirgu stalļiem," tēvs domīgi raudzījās caur logu. „Man liekas, tur no kieģeļu drupām varēs kādu pakrēsli sakraut."

„Citādi jau nebūtu tur slikti," tēvam blakus piegāja arī māte, „bet patālu no acīm. Vai neatceries, ka pagājušo vasaru tur Aizpuriem visi gurķi no dobēm pazuda un Celmiņiem tomāti. Tāpat var pazust arī mūsu vistiņas."

„Uzdosim policijai uzmanīt. Ja jau Bituma cienītā domā, ka sargs spēj katru troksnīti nomedīt, gan nomedīs arī zagļus."

„Cits jau nekas neatliks," bridi pārsmilšaino laukumu uz drupām raudzīdamās, beidzot noteica arī Amola kundzē.

Pēc brokastīm Amols ar bērniem devās izraudzīt vistām jaunu mitekli. Sabumboto stalļu vienā malā vēl bija patvēries neliels sienas četrstūris.

„Tas mums noderēs," Amols sāka attīrīt gružus, un bērni tūlīt priecīgi sauca:

„Te būs kūtiņa, te būs mūsu kūtiņa!"

Gruvešu lasīšanā mazie bija čakli palīgi, un drīz vien drupās radās tīrs laukumiņš. Kad arī kieģeļi bija savākti, māli atnesti, tēvs sāka mūrēt.

„Te Bituma kundzi mūsu gaiļa dziedāšana vairs neuztrauks," Aivars, kieģeļus padodams, teica. Bet Inta, uz dzīvojamo bloku raudzīdamies, vēl bažījās:

„Vasarā, kad istabas logs vaļā, varēs tomēr dzirdēt."

„Pavisam no zemes jau mēs, meit, nevaram pazust," Amols errīgi paspēra ar kāju lielāku māla piku, kas bija pievēlusies zābaka purnam. Viņam bija žēl bērnu, kas vēl vienmēr baiļojās, ka nesāk tik atkal putnus vajāt.

Bet kad kūtiņa bija gatava, izrādījās, ka tādas bažas ir veltīgas. Gailis te varēja dziedāt, cik tīk. Neviens vairs par to nežēlojās. Jaunajā vietā radās pat vēl citi labumi. Aivars bija atradis zālē ieaugušus sieteņiem līdzīgus, garus stiepļu pīnumus. No tiem ap kūtiņu iznāca neliela sētiņa. Tanī vistas varēja ienākt un kašāties, kad vien gribēja. Un agrās rīta stundās, kamēr bērni vēl pagulējās, putni tik labprāt jau knosījās saulē. Vēlāk, protams, bērni viņas paganīja arī lielākā laukumā, kur bija mikstas āboliņa lapiņas, tārpi un kukaiņi. Bet mazajiem patika, ka nevajadzēja augu dienu staigāt vistām pakaļ. Stingrāk bija jāuzmana tik olas. Bet vistas dēja no rītiem, un kad bērni gāja laist tās laukā, pereklīti, kas kā bezdelīgas lizda bija piedipināts mūra mālai, parasti jau spīdēja pretī viens vai divi baltumi. Tā beidzot šķita, ka viss ir jo labi un vistas Amoliem vairs nekādas raizes nedarīs. Bet pēc kādas nedēļas tās uztrauca atkal Bituma kundzi.

Bitums svinēja dzimumdienu. Kā jau dižās viesībās piederas, tika ēsts, dzerts, dancots un dziedāts visu nakti. Kaimiņi knosījās pusmiegā pa gultām un bāza galvas zem spilveniem. Bet trokšņi, sienas un rūtis drebinādami, līda ausīs un neļāva gulēt.

„Nu būtu mūsu reize skriet uz policiju," Amols, logu aizvērdams, teica.

Bet sieva atkārtoja Bituma kundzes vārdus: „Nesalīdzini godīgas viesības ar kustoņu izpriecām!"

Tā caurā miegā kaiminiem vajadzēja novalstīties visu nakti.

Otrā rītā daļa nometnes bija apgriezta otrādi. Vairāki kaimiņi nedabūja vaļā durvis. Tās bija aizrežģītas ar stieplēm. Gaiteņos biezā kārtā no ugunsdzēšēju kastēm izsētas gulēja smiltis. No ziņu dēļa bija noplucināti saraksti. Bet kāpņu telpās valstijās veļas baļļiņas.

Kamēr laudis visu to apbrīnoja, pa nometni gauži uztraukts skraidīja Amols:

„Man nav kūtiņā vairs nevienas vistas!"

„Ko —o?" vīri izņēma cigaretes no zobiem.

„Nesu ēst, bet jau pa gabalu redzu — durtiņas vaļā," Amols stāstīja.

(Turpinājums sekos)

Atkal kārtējie pārsteigumi

Dienvidvācijas futbola meistarības izcīņā svētdienas sacensības atkal deva pārsteigumus, ko galvenokārt sagādāja pēdējās vietās esošās vienības: TSG Ulm pārliecinoši 6—1 pievēica FC 05 Schweinfurt un BC Augsburg panāca 2—0 uzvaru par Eintracht Frankfurt, līdz ar ko tabulas lejas galā ar vienādu zaudēto punktu skaitu ir trīs vienības. Offenbacher Kickers tikko tika galā ar SV Waldhof, uzvarot 3—2. Svētdienas sacīkstēs, kas bija zīmīgas ar to, ka uzvaras guva visas savās mājās spēlējošās vienības, pārējie rezultāti: FSV Frankfurt — Schwaben Augsburg 2—0, VfB Stuttgart — 1860 München 2—0, VfB Mühlburg — Stuttgarter Kickers 6—1, Bayern München — 1. FC Nürnberg 2—1, VfR Mannheim — FC Rödelheim 2—0. Otrajā vietā meistarībā tagad izvirzījusies VfR Mannheim. — Pasaules vieglā svara boksa meistars Aiks Viljems piektdien Nujorkā pārsteidzoši pēc punktiem zaudēja Kubanas gaiļa svara bokser.m Kidam Gavilanam. — Padomju Savienības meistarībā Konecka vienība Preussen Krefeld 5—1 pievēica HC Augsburg pēc tam, kad pēdējā nedēļas vidū savukārt bija uzvarējusi virslīgas jaunāko locekli EK Köln 3—2. Svētdien kelnieši ar 8—1 zaudēja arī pret EV Füssen.

Trimdas meistarsacīkstes paukošanā notiks 26. un 27. februārī Eslingenā. Dalībniekiem jāpiesakās līdz 20. febr.

Latviešu izlases futbolists Zanis Krišjānovs, dzīvodams Mitenvaldes kalnos, kļuvis izcils slēpotājs. Viņš trenējas kopā ar vācu sportistiem.

Olimpiskais uzvarētājs 200 m skrējienā amerikānis Mels Petons grib šķirties no skrejceļa, lai nākotnē visu laiku veltītu ģimenei un studijām.

Bezbola uzņemšanu olimpisko spēļu programmā ierosinājusi Amerikāņu bezbola treneru apvienība; ierosinājumu atbalsta 13 nācijas.

195 jaunus valstu un 35 neoficiālus pasaules rekordus pagājušā gadā sasnieguši Padomju Savienības sportisti.

Arī sportā, tāpat kā visur, ir „melnās dienas", bet tāda, kāda bijusi vācu amatieru bokserim Hansim Brandesam, gadās gaužām reti. Svētdienas priekšpusdienā viņš atsāja ēdu ar kārīgi sāsītu aci un vajīgu zobu, pusdienā hokeja spēlē pārlauza rādītāu kāju un, gribēdams brauki uz slimnīcu, konstatēja, ka nozagts viņa jaunais divriteņis.

SLUDINĀJUMI

†

No Latvijas pienākusi sēru ziņa, ka mūsu mīļā

MARTA REINBERGA,
dz. Vīksne

Kaulatiņu māju saimniece, aizgājusi mūžībā 1948. g. rudenī, 58. dzīvības gadā, savās dzimtās mājās Jaundalbiņos. Apbedīta vietējos kapos.

Pēc mīļās aizgājējas sēro vīrs, dēls, vedekla un māsa Vācijā, dēls Argentīnā, brāļi Latvijā un Sibirijā.

Visas trimdā iznākošās grāmatas jūs varat iegādāties
DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNICĀ,
(13a) Nürnberg 2., A/C Valka
Atkalpārdevējiem parastā atlaide. Atsevišķiem pasūtinātājiem jāpievieno pasta izdevumi. Pieprasiet grāmatu katalogu! (278)

„DAINU ZEME"
prof. Abeles dziesmu jauktam korim
iznākusi un dabūjama
DAUGAVAS VANAGU grāmatnīcā,
(13a) Nürnberg 2, DP Camp Valka.
Cena DM 0,30. Atkalpārdevējiem atlaide. (65)

EMIGRANTIEM
dokumentu kārtošanai izceļošanai uz ASV nepieciešamas
LATVIJAS PASES
NORAKSTA VEIDLAPAS
Veidlapas atsevišķi latviešu un angļu valodā, cena DM 0,10, pasūtīrāmas: LAB DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ (13a) Nürnberg 2, AC Valka. Ārpus pasūtinātājiem rēķina, piesakiet pasta izdevumus. Atkalpārdevējiem parastā atlaide. (9)

AINU LĪVIŅU,
dzim. 1929. g. 27. oktobrī, no Rīgas, bijusi Memmingenā, DP nometnē, kā arī radus, draugus un paziņas meklē Aleksandrs Stepānovs, C/o Mr. Jones, Wigley Farm, Westbury, Salop, Gr. Britain.

Meklēju savu brāli PAVELU ZUKU, dz. 1924. g. Sīkmes pag. Pēd. dzīves vieta Latvijā — Daugavpils. Ziņas lūdz Nik. Zuks: (13a) Bamberg, Balke Camp, US Zone, Germany. (69)

Vēlos sarakstīties NOP. PREC. NOLICKĀ ar tautietēm — tumšmatēm no 30—35 g. v. Iepriekšdzīvot atrāmes ar vīrieti sērnu. Rakstīt: oft. 69.

Chronika

Mēnešraksta „Tiesībnieks" 6. n-rā zv. adv. J. Šmits ierosina nodibināt bezmaksas jūriskonsultācijas pie LCK, kā arī tiesliētu padomnieku nodaļu trimdas laikrakstos. Bez tam šīni numurā prof. Dr. L. Šulca, doc. Nik. Valtera, zv. adv. V. Voita, maģ. iur. et oec. K. Karūsas, prof. Dr. A. Švābes, adv. K. Vanaga raksti. Laikraksts ziņo, ka arī angļu joslā IRO organizē DP tieslietu padomnieku tīklu.

V. Mālkalna Ķimiju ģimnazijām (neorganisko) 4. pārlaidumā iespiedumā Andr. Ozoliņa apgāds Icehoe nometnē.

LATVIA
Latvian Newspape
Published under EUCOM
Affairs Division Authoris
Number UNDP 196. Publ
and Editor: Kārlis Ra
DP Camp Kleinkötz
Günzburg D Printer: „Sch
Valley". Günzburg/D.. E
Lauda-Pl. 7. Circulation:
Published three times we
Editorial office: Günzburg
Distributor: Zimmermann-Str